

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl:14, Sayı:368, 9 Ocak 1989

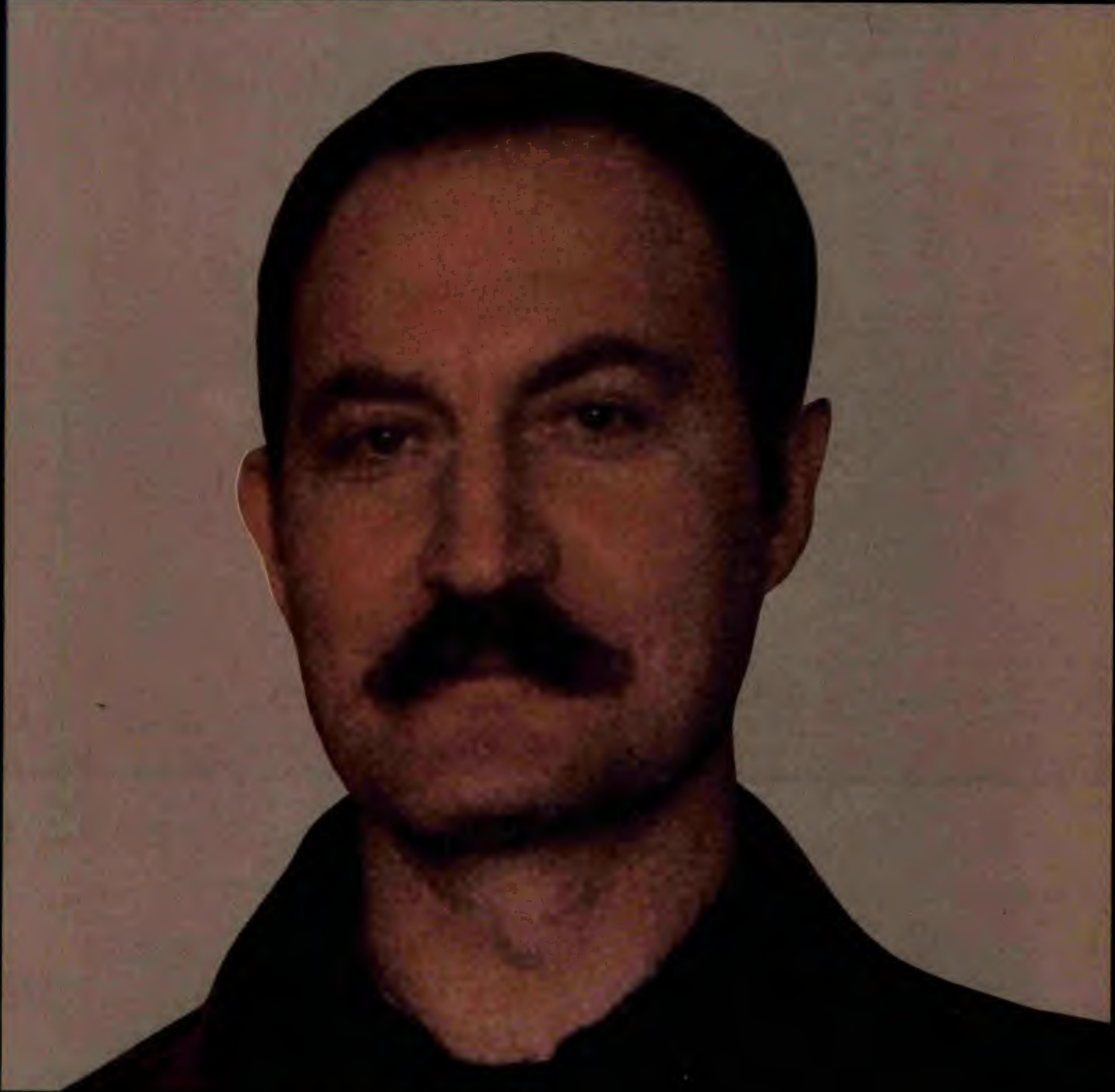
İŞÇİNİN SESİ

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLİŞİN! KARKERİN MEMU WELATAN YEKİBİNİ! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLİŞİN! KARKERİN MEMU WELATAN YEKİBİNİ! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLİŞİN! KARKERİN MEMU WELATAN YEKİBİNİ!

BEDİR AYDEMİR

11.02.1947 - 31.12.1988

SON NEFESİNİ
“YAŞASIN KOMÜNİZM,
YAŞASIN PARTİM”
DIYE VERDİ.

TKP

Yoldaşımızı, komüniste yaraşır kızıl bir törenle uğurladık

Seninle onur duyuyoruz, duyacağız

“Bedir yoldaşım iki şeyden emin olabilirsin: Hem bu kez bir de senin için, savaşağız ve kazanacağız.”

Bedir Aydemir yoldaşımızı (parti adıyla Ragıp İçel, günlük kullandığı adla Mevlut yoldaşımızı) Türkiye devrimci hareketinin bugüne dek görmediği, komüniste yaraşır, kızıl ve iyi örgütlü bir törenle son yolculuğuna uğurladık.

Bedir yoldaşın cenazesi 8 Ocak Pazar günü sabah 9.30'da Londra İşçi Birliği binasına getirildi. İşçi Birliği'nin giriş katı kızıl bayraklarla ve Bedir yoldaşın resmini taşıyan afişlerle donatılmış, kızıl örtülerle örtülü, iki yanında kızıl bayraklar asılı bir katafalk hazırlanmıştı.

Daha cenaze gelmeden yoldaşlar ve işçi arkadaşlar salona dolmaya başlamışlardı. 9.30'da Enternasyonal marşı çalarken yoldaşımızın tabutu LİB'deki katafalka yerleştirildi. Üstüne TKP imzalı ve orak-çekiçli bir kızıl örtü örtüldü. Yoldaşımızın iki yanında iki yoldaş nöbet tutmaya başladı.

Bedir yoldaşın bulunduğu katafalkın önü çelenklerle ve buketlerle dolmuştu ama içlerinden bir tanesi çok güzel ve dikkat çekiciydi. Kırmızı ve sarı karanfillerle örülmüş orak-çekiçin üstünde Türkiye Komünist Partisi, altında Merkez Komitesi yazıyordu.

Törene katılım çok yüksek oldu. Bedir yoldaşımız kavga arkadaşlarını ve kendisini seven dostlarını etrafına toplamıştı. Törene katılan tüm yoldaşlar ve sempatanlar tek tek gelerek tabutun üzerine kızıl karanfil bıraktılar ve yumruklarını havaya kaldırarak saygı duruşunda bulundular.

Yunan iç savaşının kahramanlarından ve komutanlarından General Serafis'in eşi Marion Serafis, ta başka şehirden kalkıp gelmişti. Böyle yaparak kendisi bizi sevindirdi ve onurlandırdı.

Saygı duruşuna katılanlar arasında İngiltere Sendikalar Konfederasyonu'nun Londra Sendikalar Birliği yöneticisi yoldaşlar, en başta da Peter Spalding vardı.

Büyük Britanya Komünist Partisi'nden ayrılan devrimciler — Leniştler — törendeydiler. Ayrıca İranlı devrimci örgüt Rahe Kargar'dan katılanlar oldu. Avrupa'da Dev Genç'ten ve Rızgari'den arkadaşlar da katılanlar arasındaydılar. Bu arada İşçi Partisi'nin çeşitli şubelerinden katılanlar da vardı.

Saygı duruşlarına biraz ara verildi ve Oktay Bozdağ yoldaş kısa bir konuşma yaptı. Bozdağ yoldaş şunları söyledi:

“Yoldaşlar,

“Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi Bedir Aydemir yoldaşımızı anmak üzere bir araya geldik.

“Bedir Yoldaş, Türkiye işçi sınıfının örnek kişiliği, engin bilgisi, yorulmak bilmez çalışkanlığı, komünizme sarsılmaz inancı, işçi sınıfımıza, kavgamızın haklılığına ve

zaferin kaçınılmazlığına derin güveni, sonsuz cesareti, yoldaşlarına karşı hakyemezliği, derin sevgisi ve vefası ile, düşmanlarına karşı sınıf kininden kaynaklanan acımasız tutumuyla, hayatının her anını dolduran yaşama sevinciyle, en zor günde bile çevresindeki yoldaşların canına can katan neşesiyle tanınan, seçkin bir evladiydı.

“Şimdi hepinizi Bedir Aydemir yoldaş için 3 dakikalık saygı duruşuna davet ediyorum.”

Saygı duruşundan sonra Oktay yoldaş şöyle devam etti.

“Türkiye Komünist hareketinin eski bir marşı şöyle diyor:

“Yangınlara fazla bakan gözler yaşarmaz

“Alın kızıl yıldızlı baş secdeye varmaz

“Döğüşenler ölenlerin tutmaz yasını

“Anacağız göğsümüzün son sayhasını!”

“Bizler de yüreğimizin acısını, komünist bilincimizle bastıracağız. Bedir yoldaş için yas tutmayacağız. Herbirimiz O'ndan örnek alarak daha iyi komünistler olacağız, kavgamızı daha da yükselteceğiz.

“Bedir yoldaş önünde söz verelim yoldaşlar. O'nun son sayhasını anlam:

“Yaşasın Komünizm!

“Yaşasın Partimiz!”

Oktay Bozdağ yoldaş konuşmasını, Bedir yoldaşın eşi Uğur Kutlu yoldaş konuşmaya çağırarak bitirdi. Uğur yoldaş son derece duygulu konuşmasında şunları dedi:

“Yoldaşlar,

“Bedir ile yaşamının son beş yılını paylaşma ayrıcalığına sahip oldum. O, benim için eşim, en yakın dostum, yoldaşım ve tüm insanların en iyisi oldu. Ancak şu anda onun kişiliğinin yüce yanlarını, sıcak yönlerini birkaç yetersiz kelimeyle özetlemeye çalışmayacağım.

“Sadece şunu söylemek istiyorum ki, bir gün tüm insanlıktan ümidimi kesmek gibi bir zaafım olursa, Bedir'i hatırlayacağım ve ondan cesaret alacağım.

“Ölmeden bir gün önceki gece, alıştığımız eski güçlü yapısının, uzun boyunun, üzüntü veren bir gölgesi gibi, yatağının kenarına oturdu, gözleri yarı kapalı, uyur gibi dalgındı. Birdenbire, sanki güçlü bir çağrıyı işitmiş gibi silkindi, sanki bir yürüyüşteymiş gibi kendini ileri attı ve vücudunun güçsüzlüğünün elverdiği ölçüde yüksek sesle haykırdı: ‘Yaşasın mücadelemiz! Marks, En-

gels, Lenin!, Yaşasın Komünizm!, Yaşasın Partimiz!’

“Sonra, yorgunluktan sesi çatalaştı ve sustu. Ben ağlamaya başladım, çünkü anladım ki, bu onun ölümüne meydan okumasıdır. Bu haykırış, hastalık vücudumu harap edebilir ama benim inancımı kıramaz, eğer ayaklarım beni taşıyorsa, benim cesaretim, ta en sonuna kadar beni bir komünist, bir savaşçı olarak yürütecektir’ anlamına geliyordu.

“Dilerim ki, burada bulunan her birimiz, ölüm anımızı, O'nun gibi yılmaz bir yiğitlikle karşılayabilelim.

“Saygılarımla

“Elveda Bedir!”

Uğur Kutlu yoldaşın konuşmasının ardından saygı duruşları yine devam etti. Aynı zamanda, salonda Bedir yoldaş için açılan deftere tüm yoldaşlar ve konuklar düşüncelerini yazdılar.

Saat 10.30 civarında saygı duruşları bitti ve İşçi Birliği'nin önünde yürüyüş düzenine geçtik. En önde, altı yoldaşın omuzlarında taşıdığı Bedir yoldaşın tabutu vardı. Arkasında onu en uzun süredir tanıyan yoldaşlardan biri Bedir yoldaşın resmini taşıyordu. Onun ardından iki yoldaşın taşıdığı görkemli TKP-MK çelengi geliyor, çelengi İşçinin Sesisancağı izliyordu. Sancağın arkasında kızıl bayraklar

Yürükoğlu yoldaşın yaptığı konuşma

Yoldaşlar, Bedir yoldaşımızı, bu uzlaşmaz, onurlu komünisti son yolculuğuna uğurlamak üzere buradayız.

Günü, zamanı gelecek, küllerini Türkiye işçi sınıfı, mutlaka ve mutlaka ülkesinde gömecek. O gün gelene dek küllerini saklama görevini de Bedir yoldaş bizlere, Else yoldaşla bana, yani partisine bıraktı.

31 Aralık'tan bu yana partinin her yanından derin bir üzüntü yanında büyük bir heyecan dalgası yükseliyor. Yoldaşımızın zamansız ölümü, bu yeri doldurulmaz kayıp tüm partilileri hırslandırıyor, birbirine daha da kenetliyor, gönülleri tutuşturuyor, yeni bir başlangıcı hazırlıyor. Görüyorsunuz ki, Bedir yoldaşımız bugün de görevini sürdürüyor.

Bedir yoldaşım iki şeyden emin olabilirsin, hem bu kez bir de senin için, savaşağız ve kazanacağız.

Ömrümüzü son anına dek işçi sınıfının kurtuluşuna adanmışsak,

Burjuvazinin yılışık çağrılarına bir kez olsun dönüp bakmadıysak,

Bir kısa yaşantıya sınıfımız ve partimiz için büyük işler sığdırdıysak,

Ve bizden sonra yoldaşlarımız kızıl bayrağı daha yükseltilere kaldıracaklarsa,

Nereden, hangi yoldan gelse, ölüm sefa geldi, hoş geldi.

taşıyan 6 yoldaş yürüyor, onları, başta Yürükoğlu ve Emine Engin yoldaşlarla, Bedir yoldaşın eşi Uğur yoldaş olmak üzere tüm öteki yoldaş ve konuklar izliyordu.

Kısa bir yürüyüşten sonra taşıtlarla cenazenin yakılacağı yere gittik. Bedir yoldaş Engels'in yolunu izlemiş ve öldüğü zaman kendisinin yakılmasını vasiyet etmişti.

Yakılma yerine geldiğimizde önce binanın önündeki alanda toplanıp, salonun boşalması için kısa bir süre bekledik. Sonra salona girdik. Girenken salonda Bedir yoldaşın en sevdiği klasik müzik parçası olan Tokata ve Füg çalıyor.

Tabut yakılacağı yerin önündeki platforma kondu.

Bedir yoldaşa veda etmeden önce onu son kez uğurlama konuşmasını Yürükoğlu yoldaşımız yaptı.

Yürükoğlu yoldaşımızın konuşmasından sonra Bedir yoldaşımızı uğurlamadan evvel tüm salon ayakta, yumruklar havada Enternasyonal marşını söyledi. Daha sonra yoldaşın tabutu yakılma yerine girdi. Onu bir daha görmek mümkün olmayacak ama partimiz bu büyük komünisti unutmayacak, unutturmayacak.

Yaşam öyküsü de ne yazık ki yarım kaldı

Kendi anlatımıyla kendi yaşamı

Ragıp yoldaşımız, ölümünün az öncesine kadar, enerji buldukça yaşam öyküsünü anlatıyordu. Öykü tümüyle kendi ürünü olduğu için, biz de onun yazar adını koyduk. O, devrim kavgasının seli içinde ebediyyen çağlayacak.

Yalçın Çağlar

11 Şubat 1947 tarihinde İstanbul'da doğdum. Babam Almanya'da öğrenim gördükten sonra şeker fabrikalarında çalışmaya başlamış olan bir mühendisti. Daha sonra Alpüllü Şeker Fabrikası'nın genel müdürü oldu. Ana tarafında ailem toprak sahibleriydi.

İlkokula 1952 yılında, babamın tayin olduğu Turhal'da başladım. Sonra Uşak'a, ardından tekrar Turhal'a taşındık. İlkokulu Turhal'da bitirdim.

İlkokuldan mezun olur olmaz Kayseri'deki Talas Amerikan Koleji'ne başvurudum. Başvurum kabul edildi, 1957'de Talas'da orta öğrenime başladım.

Çocukluğum renkli ve zengin anılarla dolu geçti. Muhiyim, şeker fabrikaları, Anadolu'nun ortasında çevreden yalıtılmış, ondan çok farklı olan vahalar gibiydi.

O yıllarda, kampanya zamanında şeker fabrikaları 1920'lerin filmlerini andırır manzaralarla dolu olurdu: Eski ve dev gibi makinalardan fişkıran buhar... 3-4 kat yüksekliğinde fabrika binaları... Fabrikaların en üst katlarında, Türk hamamına benzeren çok sıcak, bunaltıcı hava... Yüksek hararet nedeniyle neredeyse don gömlek çalışan, kışın bile pencereleri açık tutan, su gibi terleyen işçiler... Görülecek şeydi.

Babam benim fabrika çevresinde dolaşmamı serbest bırakmıştı. Böylece ben, bu ayrıcalıklı durumumdan yararlanarak fabrikaların bütün girdisini çıktısını, her köşesini avcumun içi gibi öğrendiydim. Çocukluğum çok

öğretici oldu.

Kampanya başladığında, pancar üreticileri pancar yüklü tek tahta tekerlekli kağnılarıyla fabrika önüne doluşur, fabrika dışında çadır kurar, akşamları büyük kamp ateşleri yakarlardı. Pancarı teslim ettikten sonra küspesini yükler, onu orada açık havada kurutur, ondan sonra köye dönerlerdi. Ben bu üreticilerin arasına girer, onların çocuklarıyla oynardım.

Anne tarafım toprak sahipleriydi. Ama, halı dokumacılığı ve gül yetiştiriciliğiyle de uğraşırlardı. Yazları Isparta'da çiftlikte geçirirdim. Bu benim için büyük değişiklik olurdu.

Babam, iyi bir mühendis olmakla birlikte, siyasete atılmayı çok istiyordu. Ana tarafım ise zaten tamamen siyasetin içindeydi. Ben doğmadan vefat etmiş olan dedem ilk mecliste 20 yıl milletvekilliği yapmış. Onun ardından dayım da 10 yıl milletvekilliği yapmış. Dolayısıyla evde her zaman siyasi konular tartışılırdı. Bütün akrabalarım, Demokrat Parti'nin ateşli savunucularıydı.

Talas Koleji, Amerikan misyonerlerince kurulmuştu. Okulda yaşam, kısmen bütçenin yoksulluğundan, kısmen de ilkesel nedenlerle zor koşullar altında sıkı disipline dayalıydı, Spartan bir yaşamdı. Yurtlarda, kışın dışarıya eksi 30 dereceye kadar ısıtma yoktu. Bir yamacın kenarında açık tuvaletler vardı. Öğretmenler öğrencilerin kendi sorunlarını kendilerinin çözmesi tutumunu benimsedikleri için yardım etmezlerdi. "Pratik yaklaşımları" ve "sağlıklı rekabeti"

özendirirlerdi. Siyaset tamamen yasaktı. Kısacası öğrenciler doğayla sürekli bir kavga içindeydiler ve sürekli sorunları olurdu.

12 yaşındayken bir öğretmenin eşliğinde, 13 yaşındayken de kimse eşlik etmeden Erciyes'e tırmandığımızı hatırlıyorum. Daha sonra TKP'de birlikte çalıştığımız Sapancı yoldaşla o yıllarda tanıştım. Bununla birlikte, o, partide ayrışma ortaya çıktığında ne yazık ki menşevik tarafta kaldı.

Okulda, birkaç Ermeni öğrencinin dışında hepimiz çok dindar

ÖLÜMÜ NASIL SÖYLER DİLLER

Bir orman düşünün
Afrika'da, Ekvator'da
Veya
Anadolu'nun sol böğründe
farketmez.

Bulutlara gözyaşını öğretirler
Gözyaşının bereketini
Bereketin savaşını
Savaşın inancını öğretirler

Bir ölü düşünün
Afrika'da, Şili'de
Nikaragua'da
Veya
Anadolu'nun sol böğründe
Farketmez.

Gözlerin denize düşmüş
Cam bilyeler gibidir
Yanaklarından akan ıslaklığı
Duyamazsın
Dilin , damağına yapışır
Haykıramazsın.

Bir ölü düşünün
Ormanların içinde
Sırılsıklam yağmur içinde
Gözlerinizin içinde
Yüreğinizin taa içinde
Unutamazsınız

Ozan Öncü

müslüman bir topluluk oluşturuyorduk. Ramazanda oruç tutuyor, günde en az iki kere namaz kılıyorduk, vb. Ben de bayağı dindar olmuştum. Dini konularda epeyce de okumuştum. Ancak, okulun son yılında, 14 yaşında, oruç tutma, namaz kılma gibi bütün dinsel biçimleri reddettim ve onun yerine esrareniz, mistik düşüncelerin cazibesine kapıldım.

1958 yılında, ben Talas'ta orta birdeyken babam öldü.

1961 yılında Talas'tan mezun oldum ve İstanbul'da şimdi Boğaziçi Üniversitesi Robert Yüksek Okulu olarak bilinen Robert Kolej'e girdim.

Robert Kolej'de durum Talas'tan tamamen farklıydı. Rekabetin özendirilmesi, burada, başarıya hedef ve ihtirasın basıncı ile daha da yüksek bir düzeye çıkmıştı. Yaşam zor değildi, tam tersine her açıdan lüks sayılırdı. Havadar yurtlarda musluktan sıcak su akıyor, duşlar, oturma odaları, kantin, kışın 24 saat ısıtma bulunuyordu.

Amerikan okullarındaki eğitime ilişkin bir tutum değişikliği olmuştu. İstanbul'daki komprador çocuklarına eğitim vermeyi hedeflemek yerine, şimdi bütün öğrencileri bulup çıkarıyorlar ve Amerikalıların desteklediği ya da Amerikan kökenli çok sayıda burs dağıtılıyordu. Ben girdiğim zaman, bu tutum değişikliği bir düzeye gelmiş olmalıydı ki, öğrenciler arasında İngiliz Amatör Tiyatrosu'na olduğu kadar Türk kültür, folklor ve halk oyunlarına da yaygın ilgi gösteriliyordu.

Bu faaliyetler, daha sonra, 1964-1965'de İstanbul'daki öğrenci hareketinden esen devrimci rüzgarla denk düştü. Oysa önceleri biz bu kesimden olduğukça yalıtılmış bir durumdaydık.

Ben uzun yıllar boyunca Türk folkloruna derin bir ilgi duyduğum

ve oldukça aktif olarak içine girdim. Yaptığım olumlu bir iş, Ruhi Su tarafından yönetilen bir koro örgütlemek olmuştu. Koro 1 yıl kadar çalıştı ve çok başarılı oldu. Biz, Ruhi Su'dan çok şey öğrendik. O, tanıdığım en kibar ve en titiz insanlardan biriydi. Ruhi Su'ya her zaman büyük saygı duydum. Kendisi Anadolu'dan, daha sonra plaklarından dinlediğimiz yüzlerce ezgi toplamıştı. Bu kolleksiyonun iyi korunacağını umuyorum.

Folklor kulübünde de kafa dengi arkadaşlarla birlikteydik. Daha sonra, partide ayrışmadan sonra da uzun yıllar boyu yoldaş olarak birlikte çalıştığım Celal Levent yoldaşı da burada tanıdım.

Folklor kulübü ve koro, Robert Kolej öğrenci hareketinin İstanbul'daki üniversiteler yığınınından yalıtılmışlığını kırmada olumlu bir rol oynadı. İstanbul üniversitelerindekine benzer bir çizgi, bazen sağcıların, bazen de legal sosyalist hareketin etkisi altında Robert Kolej'de de gelişti.

Bu yıllarda (1960'ların ortalarında) legal sosyalist hareketin gelişmesinin Türkiye'de etkisi önemli oldu. Bununla birlikte, benim siyasete olan ilgim, hükümet çevrelerine yakın olan böyle bir büyük burjuva ailede yetişmiş olmamın da etkisiyle iyice gelişti. Ne parlamenter sosyalizmin başarısına ne de gençlik hareketinin maceracılığına hiçbir zaman inanmadım. Bu nedenle, üniversiteden mezun olana dek geçirdiğim yıllar, benim açımdan, aktif olarak siyasal faaliyetlere katılma değil de, şu ya da bu faaliyete daha çok sempatican olarak katılma, ama okuyup öğrenme yılları oldu.

1968'de Robert Kolej'den elektrik mühendisi olarak mezun oldum. Bir burs elde edip Optimal Sistem Kontrol Mühendisliği master öğrencisi olarak Londra Üniversitesi'ne girdim.

Yoldaşımızın anlattığı yaşam öyküsü yarım kalınca gerisini biz tamamladık

Tanıyan sevdi ve saydı

Kuşkusuz Bedir yoldaşın ardından yas tutmayacağız, tam tersine daha da hırsıyla çalışacağız. Ama onu çok özleyip çok arayacağız ve yokluğuna da kolay alışamayacağız.

1968'lerde Avrupa'da işçi öğrenci hareketleri patlak vermişti. İngiltere'de de öğrenciler hareketlenmişti. Türkiye ise devrimci durum yaşamaya başlamıştı. Böyle bir ortamda, 1965'lerde kurulmuş olan İngiltere Türküveli Öğrenci Federasyonu İTÖF'te de siyasallaşma eğilimi hızlanmaktaydı. Bedir yoldaş, bu sıralarda İTÖF çalışmalarında aktif olarak yer almaya örgütlenme ve eğitim çalışmaları için bir kentten ötekine koşturmaya başladı. 1971-1974 yılları arasında İTÖF başkanlığı yaptı.

1971 yılında R. Yürükoğlu yoldaşımız İngiltere'ye geldi. Onun, Emine Engin yoldaşın, Bedir yoldaşın ve başka bazı yoldaşların oluşturduğu gurup, sosyalist bir yığın örgütü olarak İngiltere Türküveli İlericiler Birliği İTİB'in kurulmasını kararlaştırdı. Bedir yoldaş, kurucu üyesi olduğu İTİB'in örgüt çalışmalarına sürekli ve aktif olarak katıldı.

Bedir yoldaş, 1973'ün sonlarında, Veli Dursun yoldaşın teklifiyle Türkiye Komünist Partisi'ne üye oldu ve Ragıp İçel parti adını aldı. Aynı sıralarda bütün

Londra'yı kasıp kavuran Wimpy grevlerinde en ön saflarda militanca savaştı. Partinin İngiltere'de ilk örgüt matbaasının kurulmasında da büyük emeği geçti.

Bu arada örgüt çalışmalarının yanısıra aksatmadan sürdürdüğü doktora öğrenimini tamamlayan Bedir yoldaş, 1975 yılında askerliğini yapmak üzere Türkiye'ye döndü ve parti çalışmalarını, Türkiye örgütüne bağlanarak sürdürdü.

Türkiye'de, Bedir yoldaş, partinin legal işyeri kurma faaliyetlerinin örgütlenmesinde görev aldı. TKP'nin o zamanki merkez organı *Atılım*'ın Türkiye'de basılmasını gerçekleştiren ilk gizli matbaayı o kurdu. Ayrıca, partinin ticari matbaasının kuruluşunda da emeği geçti. Bu matbaa faşizm altında bile çalıştı.

Bedir yoldaş, 1976 yılında, ODTU'de öğretim görevlisi olarak çalışmaya başladı. Parti çalışmalarını 1977 sonuna kadar burada sürdürdü. 1977'de bu işten ayrıldı, İstanbul'a yerleşti. Boğaziçi Üniversitesi'nde öğretim üyeliği yapmaya başladı.

O sıralarda kurulan Türkiye

Barış Derneği'ne parti göreviyle giren Bedir yoldaş, bilgi ve yetenekleriyle bu örgütte de saygın konuma gelmekte gecikmedi. Derneğin merkez yürütme kurulu üyeliğine seçildi. T. Barış Derneği yöneticisi olarak çeşitli Avrupa ülkelerini, bu arada Afganistan'ı ziyaret etti.

İngiltere'de tanıştığı Polonyalı kız arkadaşıyla 1971 yılında evlenmiş olan Bedir yoldaşımızın ilk çocuğu 1978'de doğdu.

1979 yılında TKP içindeki Leninci-oportunist ayrışması patlak verdiğinde kendi gerçek adıyla ve Barış Derneği merkez yürütme kurulu üyesi olarak, *İşçinin Sesi*'ne bir mektup yazarak, (bu sayımızda bunu yeniden basıyoruz) devrim ve komünizmden yana olduğunu açıkça vurguladı. Hiç ikircimsiz, TKP'nin Leninci saflarında yerini aldı.

Menşeviklerin Lenincileri polise ihbar kampanyasının iyice yoğunlaştığı ortam, onun polislin eline düşme tehlikesini artırınca, Leninci kanat Bedir yoldaş İngiltere'ye çağırıldı.

1980'de yoldaşımızın, ikinci oğlu doğdu.

1981'de İngiltere'deki matbaada çalışmaya başlayan Bedir yoldaş, daha sonra, 1982-1983 döneminde partinin merkezi yönetim işleriyle uğraştı. Bundan sonra, kısa bir süre için tekrar matbaaya geldi. Ancak, çok geçmedi, Avrupa'daki örgütlenme işlerinde görevli olarak Fransa'ya gitti ve bir süre orada kaldı.

Bedir yoldaş bu arada ilk eşinden ayrılmıştı. İngiltere'ye döndükten sonra, 1984 yılında ikinci evliliğini yaptı, Alman asıllı eşiyile evlendi. 1984 sonunda H.Karadağ'ın başını çektiği parti yıkıcılığı başgösterince, Bedir yoldaş bu kez Federal Almanya'ya gitti. Son yıllarında ise partinin, Merkez Yürütme Bürosu'nda görevliydi.

Yoldaşımız çok çeşitli alanlarda görev yaptı. Hangi alanda görev yaptıysa, partiye önemli katkı da yaptı. Görev aldığı alanı düzenler, işi geliştirir, aynı zamanda yoldaşlarıyla da çok iyi ilişkiler yürütürdü. Tüm parti örgütlerinin, onunla telefonda ya da yüzyüze mutlaka yolu denk düşmüştür. Tüm parti onu tanımış, çok saymış ve sevmiştir.

Kuşkusuz ardından yas tutmayacağız, tam tersine daha da hırsıyla çalışacağız. Ama onu çok özleyip, çok arayacağız ve yokluğuna da kolay alışamayacağız.

Bir ucu denizdir ölümün

Resimlerin rengi değişir
Maviler karışır siyahlara
Gözlerinden bir hayat düşer
Yırtılır gökyüzü

Dalgalar vurur gemilere
Dökülür duvarlardan sloganlar
Adını arayan bir roman
Mısralarını kaybetmiş bir şiir
Söndürür şehirler ışıklarını

Sen hiç komünist gördün mü?
Birkaç dakikaya
Koca bir hayat sığdırın

Ozan Öncü

İrlanda'dan gelen mesajlar

1985 yılında Dublin'e ziyaretinden kendisini çok iyi hatırladığımız Dr.Bedir Aydemir'in ölümünü duymaktan çok üzgünüm.

İşçi Partisi adına, Türkiye'de insan hakları ve demokrasi için yürüttüğü üstün çalışmalarını selamlar ve Türkiye Demokratik Hakları Savunma Komitesi'ndeki (TDHSK) yoldaşlarına en derin başsağlığı duygularımı iletirim.

Proinsias De Rossa
İşçi Partisi
İrlanda Parlamentosu Üyesi

**

*

Haziran 1985'de sendikamıza davetli olarak gelen Dr.Bedir Aydemir'in ölümünden çok büyük üzüntü duyduk. 1985 yılında Dublin'de yaptığı konuşma ne-

deniyle Türkiye'de yasal kovuşturmayla uğramıştı. Türkiye'deki insan hakları için yoğun çalışırken göze aldığı kişisel risklerin farkındaydık.

Kendisinin büyük çabalarını selamlar, ailesine ve TDHSK'deki yoldaşlarına en derin başsağlığı duygularımızı iletirim.

Seamus O'Donnall
İrlanda Dağıtım ve Yönetim
İşçileri Sendikası
Genel Sekreteri

**

*

Dr.Bedir Aydemir'in ölümünden ötürü en derin başsağlığı dileklerini ve üzüntümü iletirim.

Dick Spring
İrlanda İşçi Partisi
Genel Sekreteri

Londra Sendikaları'nın genelgesi(1)

Sendikal hareketin dostu hasta

Büyük Londra
Sendika Konseyleri Birliği
14 Kasım 1988

Büyük Londra Sendika Konseyleri Birliği, Britanya ve Türkiye sendikal hareketleri arasındaki yakın bağların kurulmasında önder bir rol oynamış olan Dr. Bedir Aydemir'in ağır hasta olduğunu üzüntüyle duyurur.

Türkiye'de demokrasi ve sendikal haklardan yana olan tüm arkadaşlarımızın, bu ağır hastalığa karşı verdiği yigirtilik savaşta O'na başarılar dilememize katılacaklarına eminiz.

Sendikalar Kongresi

Londra Sendikaları'nın genelgesi(2)

Sendikal hareket yakın bir dostunu yitirdi

Sayın meslektaşım, Türkiye Demokratik Hakları Savunma Komitesi'nin kurucu üyelerinden Bedir Aydemir'in ölümünü üzüntüyle duyurmak zorundayım.

Bedir Aydemir bir bilim adamıydı. Türkiye Barış Derneği'nin kurucusu ve Türkiye Komünist Partisi'nin Merkez Komite üyesiydi. Kendi adının "ölüm listesinde" olduğunu öğrendikten sonra askeri darbeden önce İngiltere'ye geldi. Yokluğunda "yasadışı Barış Derneği'nin üyesi olmaktan dolayı yargılandı.

Yurtdışında öteki göçmenler ve genel olarak Türküveli toplum

için yorulmadan çalıştı. Göreceli kısa hayatının sonuna dek bir enternasyonalist olarak, Türkiye sendikal hareketinin uluslararası ilişkilerinin yeniden kurulması için çalıştı.

Bedir Aydemir'in cenaze töreni 8 Ocak Pazar günü yapılacaktır. Pazar gününüz uygunsuz ve Dr. Bedir Aydemir'i saygıyla uğurlamaya gelebilerseniz çok iyi olacaktır.

Başsağlığı dileklerinizi ve destek mesajlarınızı TDHSK genel sekreterliği adresine yollayabilirsiniz.

Peter Spalding
Londra Sendikalar Birliği
Başkanı

Bu marşın sözlerini de o yazmıştı

Fabrikalardan gelen ses

Almanya'da 1500'lerdeki köylü ayaklanmalarını konu alan, köylülerden yana geçmiş bir şövalyenin komutanlığında verilen savaşları anlatan bu marş, Aralık 1984'deki 8. Özveri Taarruzu kapanış gecesi için O Türkçe söz yazmıştı.

Fabrikalardan gelen ses
Haydi kavgaya
İşçinin Sesi'dir bu ses
Haydi utkuya

İşçiler silahlanın
Devrim için hazırlanın

Gece konu ayaklandı
Haydi kavgaya
Köyler savaşa uyandı
Haydi utkuya

İşçiler silahlanın

Devrim için hazırlanın

Yürüyor devrim ordusu
Haydi kavgaya
Burjuvazinin kabusu
Haydi utkuya

İşçiler silahlanın
Devrim için hazırlanın

İktidarı zaptedelim
Haydi kavgaya
Demokrasi için tek yol devrim
Haydi utkuya

KEREM GİBİ

Bu içten yazıyı, Ragıp (Bedir) yoldaşımızın Alman Esi Uğur Kutlu yoldaş, İngilizce ve Türkçe olarak yazdı. Yazıyı basarken, aynı zamanda biz de tanıklık etmek istiyoruz ki, Uğur yoldaşın sıraladığı övgüler abartıma değil, gerçektir.

Uğur Kutlu

42 yaşında, erkenden ölen bir koca hakkında karısının söyleyeceklerine kim inanır ki? O, yaşarken nasıl bir insan olursa olsun, öldükten sonra, dünyaya gelmiş en kibar, en müşfik ve en mükemmel insan olarak görünür. Karısı, ölen kocasından övgüyle söz etmeye başlayınca, herkes bu sözleri anlayışlı bir gülümsemeyle, hoşgörülle karşılar.

Bedir'in durumunda bu gerçekten geçerli değildir. Onun, karşılaşabileceğim en iyi insan olduğuna beni inandırması için, ölmesi hiç de gerekmiyordu. Birlikte olduğumuz beş yıl bo-

Mavi gözlü dev

Kemal'e mavi gözlü dev derler
Yalan derler,
Tamam, mavi gözlüydü
Ama,
Cüce bir sınıfa sözcüydü.
Devler devrimci sınıftan çıkar
Hem mavi gözlü hem dev
O da var.
1988 vücudunu götürdü
Kendisi devrim kavgamızda yaşar
Adını söyleyemiyorum, boğazım düğümlü
Mavi gözlü dev deyin herkes anlar

yunca, çoğu zaman içimden "gerçekleşmiş hayal gibi", "bu dünyada varolabileceğine inmadığım bir insan" diye bağıra bağıra herkese duyurmak gelirdi. Oyle ya, ancak umutsuzcasına ahmaklar, bu dünyada aynı zamanda cesur ve ince, akıllı ve dürüst, coşkulu ve rasyonel, gururlu ve mütevazı, sportmen ve bilimsel, ardıcıl bir devrimci ve titiz bir muhasebeci olan, hiçbir zaman bencil, küçük hesapçı ve düzeysiz olmayan bir insan olabileceğini düşünebilirdi.

Bedir'i tanımak, hazineyle dolu dev bir binayı keşfetmek gibiydi. Birlikte attığımız her adımda, hayatımı paylaşacağım insanın nasıl olmasını istiyorsam, onun yalnızca böyle olmakla kalmadığını, bunun da ötesinde olduğunu gördüm. Herkesteki iyi yanları bulup çıkarmak gibi nadide bir yeteneği vardı. Bu iyi yanlara, dayanılması olanaksız bir sıcaklık ve coşku ile inanarak, insanın, gerçekten de onun düşündüğü gibi iyi olmasına yardım ederdi. Bir çaba göstermeni ya da özveri yapmanı istediği zaman,

Emine Engin

reddetmeye utanırdı çünkü bilirdi ki o kendisinden çok kat daha fazlasını istedi.

Partideki lider konumu onu, kendi çalıştığı alanın dışında ve özel yaşamında bile, sürekli, adanmışlık ve çalışkanlık örneği oluşturmaya iterdi. Ev işlerini göstermelik bölüşmezdi. Uzunca bir süre, ben çok uzakta çalışıyor ve yalnızca geceleri evde oluyordum. Geldiğimde beni yemek pişirmiş olarak karşılar, dinlenmem, ev işlerini ona bırakmam için ısrar ederdi. O kadın-erkek eşitliğine içtenlikle inanır ve başka durumlarda olduğu gibi, inandığını da uygulardı.

Onun yalnızca özel yaşamını paylaşmış olmayıp, aynı zamanda uzun süre onun liderliğinde çalışmış, yürüyüşlerde onunla birlikte yürümüş, Türkçe anlamayanlar için onun hiç şikayet etmeden simultane çeviri yaptığı yüzlerce toplantıda bulunmuş biri olarak şunu içtenlikle söyleyebilirim:

Kendi duygularını yabancı bir dille ifade etmek için çabalayan üzüntülü bir kadın değil de büyük bir şair olsaydım, yine de bazı şeyleri sözcüklerle ifade edemezdim. Her türlü konuya ilgi duyan kafasının uçsuz bucaksız genişliği bunlardandır. Başkalarının yolu şaşırmasına ve döneceklik etmesine neden olan küçük çekişmeler, megalomani, entrikacılık, eziklik ya da insanların sırtına basma özlemi vb. çirkinliklerden etkilenmeden, onun kendi hedefine — Türkiye'de ve dünyada devrim hedefine — yönelmesini sağlayan moral yüksekliliği bunlardandır. Ruhunun

derinliği de bunlardandır. O böyle bir sevinme yeteneği ve melek taşıyordu ki, yalnızca beni, bu dünyada otunabilecek kadar mutlu etmekle kalmayıp, tüm insanlığı, hatta hayvanları, bitkileri ve cansızları bile tükenmez bir coşkuyla kucaklardı.

Hastalığının son haftalarında, çoğu zaman yatağının kenarına oturup, başka hiçbir türlü rahat edemediği için, başını önünde duran ya da oturan birine yaslardı. Böyle zaman geçirirken bana, en sevdiği şarkıları söyletirdi. Bunlar arasında Kerem Gibi de vardı:

"Hava kurşun gibi ağır
Hava kurşun gibi ağır
Bağır bağır bağır bağır
Koşun kurşun eritmeye
Çağırırım.
Ö diyor ki bana:
Sen kendi sesinle
Kül olursun ey
Kerem gibi yana yana
Dert çok
Hem dert yok
Yürekerin kulakları sağır
Hava kurşun gibi ağır
Hava kurşun gibi ağır
Ben diyorum ki ona:
Kül olayım ey
Kerem gibi yana yana."

Ve Bedir de, güçten düşmüş ama hâlâ inançlı bir sesle katırlırdı.

"Ben yanmasam
Sen yanmasan
Biz yanmasak
Nasil çıkar karanlıklar
Aydınlığa."

Onu yakan ateş hiç sönmessin.

Bu komünist halk türküsünü yoldaşımız İngilizceden çevirdi

Leonard Cohen'in söylediği bu güzel türküyü yoldaşımız hem çevirdi, hem de son günlerinde eşine söyleyip, sık sık dinledi.

Partizan

Sınırı aştım sarıldım
Teslim olmaya çağrıldım
Teslim olmadım
Silahlandım, saklandım

Yürür kavga değişir adım
Öldü oğlum, öldü karım
Çoktur yoldaşım
Beraberiz yoldaşlarım

Kadıncı, askerler geldi
Gizledi bizi, can verdi
Dudaklarından
Dökülmedi bir fısıltı

Sabah ben ve üç yoldaşım
Akşam ben bir başımayım
Savaşacağım
Sınırlar benim zindanım

Eser durmaz eser rüzgar
Mezar torağı eler rüzgar
Özgürlük yakın
Kuytuda kalır gölgemiz
Yürürüz, aydınlığa doğru.

İŞÇİNİN SESİ

ÇEK-AL

Fabrikalardan makine sesinden

önce *İşçinin Sesi* gelecek!

Yıl:14, Sayı:368, 9 Ocak 1989

Tek büyük işçi sınıfı!

Tek silah illegal parti!

Tek yol devrim!

Aşağıdaki yazı 1915 Mayıs ayının ikinci yarısıyla Haziran ayının ilk yarısı arasında yazılmış ve Eylül 1915'te *Kommunist* dergisinin 1-2 sayılarında N.Lenin imzasıyla yayınlanmıştır.

Kaynak, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, cilt 21, s.205-259'dur. Geçen sayımızda ikinci bölümünü çek-al olarak verdiğimiz bu yazının, üçüncü bölümünü de bu sayıda veriyoruz.

İkinci Enternasyonal'in Çöküşü

III

İkinci Enternasyonal'in Çöküşü yazısını aynen çevirip, dizi olarak basıyoruz, çünkü bu yazı, çeşitli açılardan güncel önem taşımaktadır. Bir kez, yazı, bugünkü dünya komünist hareketinin çöküşünü iyi anlamamız için çok yararlıdır. İkincisi, yazının içinde devrimci durum kavramı geçmektedir. Türkiye'de buna yakında yine ihtiyacımız olacak. Üçüncüsü, yazıda illegal örgütlenmenin önemine ilişkin güzel bilgiler vardır. Dördüncüsü, geçtiğimiz sayılarda verdiğimiz "TKP'de Kavganın Tarihçesi"ni daha iyi anlamak açısından da bu yazı çok öğreticidir. II. Enternasyonal partileri nasıl Basel Manifestosu'ndan dön geri ettilerse, TKP'deki menşevikler de 1977 Konferansı kararlarına yüz çevirdiler. Beşincisi, yazı oportünizmin olgunlaşmasını, sosyal-şovenizme dönüşmesini çok güzel vererek, bugünkü TBKP'nin nasıl türediğini anlamamıza da yardım edecektir.

İngiltere'nin 1872 ile 1912 arasında Mısır'la olan ihracat ve ithalatı İngiltere'nin genel ihracat ve ithalatındaki büyümeye ulaşamadı. "Marksist" Kautsky bundan şu dersi çıkartıyor: "Askersel işgal olmaksızın, salt ekonomik etmenlerin işlemesiyle İngiltere'nin Mısır'la yaptığı ticaret şimdikinden daha az bir gelişme gösterirdi diyebilmemiz için hiçbir neden yoktur." (s. 72). "Sermayenin yayılma isteği ... emperyalizmin şiddete dayalı yöntemleriyle değil, *en iyi barışçıl demokrasi* ile karşılanabilir." (s. 70).

Amma kayda değer derecede ciddi, bilimsel ve "Marksist" bir çözümleme! Kautsky çıkıntılık yapan tarihi harika bir biçimde "düzeltiyor". İngilizler'in Fransızlar'dan Mısır'ı

almalarının hiç gerekmediğini, Alman para babalarının savaşı başlatmalarının, Türkiye kampanyası örgütlemelerinin ve İngilizler'i Mısır'dan atmak için diğer önlemleri almalarının en ufak bir yararını görmediklerini "kanıtlıyor"! Bunlar hep bir yanlış anlamaydı - İngilizler "en iyisi"nin, Mısır'da zora dayalı yöntemleri bırakmak ve (sermaye ihracılarını *Kautsky usulü* artırabilmek için) "barışçıl demokrasiyi" benimsemek olduğunu henüz akıl edemediler!

"Tabii ki Serbest Ticaretin kapitalizmin yarattığı uzlaşmaz karşıtlıkları tamamen yokedebileceğini düşünmek burjuva Serbest Ticaretçilerinin bir hayalidir. Ne Serbest Ticaret ne de demokrasi

bunları yokedemez. Biz her bakımdan bu uzlaşmaz karşıtlıkların yığınlar için en az acılı ve en az özveri gerektiren savaş biçimleriyle yokedilmesinden yanayız." (s. 73)

Tanrım bize yardım et, Tanrım bizden affını esirgeme! Lassalle "cahil kime denir?" diye sormuş ve ardından da tanınmış bir şairin sözlerini aktararak yanıtlamıştı: "Cahil, içinde Tanrı'nın kendisine merhamet etmesi korkusu ve dileğinden başka birşey olmayan ödleğin biridir."

Kautsky Marksizmi eşi görülmemiş bir fahişeliğe indirdi ve kendisi de rahibe döndü. Bunlardan ikincisi kapitalistleri barışçıl demokrasi uygulamaya *ikna etmeye* çalışıyor - ve buna da diyalektik diyor: İlk önce

Serbest Ticaret olduğuna ve sonra da tekeller ve emperyalizm geldiğine göre neden "ultra-emperyalizm" ve ardından yine Serbest Ticaret olmasın diye akıl yürütüyor. "Elde edilip edilemeyeceğini" söylemeye cesaret edemese de rahip "ultra-emperyalizmin" nimetlerini gösterip ezilen yığınları *teskin ediyor!* Feuerbach, halkı teskin eder diye dini savunanlara karşı, teskin etmenin gerici anlamını belirtmekte haklıydı. Kim köleleri köleliğe karşı ayağa kalkmaya yöneltmek yerine onları teskin ederse, köle sahiplerine yardım ediyor demektir.

Tüm ezen sınıflar yönetimlerini sağlama almak için iki toplumsal işleve muhtaçtırlar: Cellatlık işlevi ve papazlık işlevi. Cellada yığınların

karşı çıkış ve öfkesini söndürmek için gerek duyarlar. Papazı ise yığınları teskin etmek, eziyet ve özverilerinin hafiflemesi şansını gözlerinde canlandırmak (bu şansın "gerçekleşebilirliğini" garantilemeden bunu yapması kolay), sınıf egemenliğini koruma ve böylece onları sınıf egemenliğiyle uzlaştırmak, devrimci eylemden uzaklaştırmak, devrimci ruhunu boşaltmak ve devrimci kararlılığını yoketmek için kullanırlar. Kautsky Marksizmi en çirkin ve ahmak bir karşı-devrimci teoriye, en aşağılık ruhbanlığa indiriyor.

1909'da *Iktidar Yolu*'nda kapitalizm içindeki uzlaşmaz karşıtlıkların yoğunlaşmasının çürütülmemiş ve çürütülemez bir gerçek olduğunu, savaşlar ve devrimler döneminin, yeni bir "devrimci dönem" yaklaştığını kabul etmişti. Devrimin "vakitsizi" olmaz demiş ve kavga başlamadan önce yenilme şansı yadsınmasa da ayaklanmada kazanma olasılığını başa almaya en ufak bir itirazı "davamıza doğrudan ihanet" olarak damgalamıştı.

Savaşın çıkmasıyla uzlaşmaz karşıtlıklar *daha da* keskinleşti. Yığınların sıkıntıları olağanüstü arttı. Savaşın sonu henüz görünmüyor ve çatışmalar yayıldıkça yayılıyor. Kautsky broşür üstüne broşür yazıyor ve sansür buyruklarına uysallıkla boyun eğerek, toprak kapma, savaşın vahşeti, savaş müteahhitlerinin rezilce keseyi doldurmaları, pahalılık ve savaş endüstrisinde seferber edilmiş işçilerin fiili köleliği gerçeklerine değinmekten kaçıyor. Onun yerine proletaryayı habire teskin ediyor. Bunu burjuvazinin devrimci ve ilerici rol oynadığı ve "Marks'ın kendisinin de" şu ya da bu burjuvazinin kazanmasını dilediği savaşlardan örnekler vererek yapıyor. Kapitalizmin sömürgeler yağmalama, savaşlar ve silahlanma olmadan "olanaklı olabileceğini" ve "barışçıl demokrasinin" yeğlenebilir olduğunu kanıtlamak için sıra sıra sayılar vererek işçi sınıfını yatıştırıyor. Yığınların sıkıntısının giderek şiddetlendiğini ve gözlerimizin önünde bir devrimci durumun yükselmekte olduğunu yadsımaya cesaret etmeden (zaten sansür izin vermediği için bu konu konuşulmamalıdır!) Kautsky burjuvazi ve oportünistlere kulluk içinde, yeni bir aşamada "daha az acı ve özveri" içerecek savaş biçimleri "olanağını" (bunun "gerçekleşebilirliğini" *garantilemeden*) tasvir ediyor... Franz Mehring ve Rosa Lüksemburg tam da bu nedenle Kautsky'e orta malı (*Maedchen für alle*) demekte haklıydılar.

* *
*

Ağustos 1905'de Rusya'da devrimci durum vardı. Çar, huzursuzluk içinde olan yığınları "teskin" için Buligin Duması'nın toplanacağına söz verdi. Finans babalarının silahlanmayı bırakıp "kalıcı barışa" razı gelmelerine "ultra-emperyalizm" denirse, danışma meclisi temsile dayalı Buligin rejimi de "ultra-mutlakiyet" olarak açıklanabilir. Bir an için dünyada yüzlerce devasa yatırımda "yumaklaşmış" en büyük finans babalarının yarın savaştan sonra silahsızlanmayı destekleyeceklerine dair halklara *söz vereceklerini* varsayalım (bu varsayımı bir an için Kautsky'nin salakça teorisinden siyasal sonuçlar çıkart-

mak için yapıyoruz). Böyle olsa bile proletaryayı devrimci eylemden caydırmak ona düpedüz ihanettir. Çünkü bunsuz tüm sözler ve parlak olanaklar yalnızca bir seraptır.

Savaş kapitalistlere yalnızca devkârlar ve yeni yağma olanakları (Türkiye, Çin, vb.), binlerce milyon değerinde yeni sözleşmeler ve yüksek faizli alacaklar getirmekle kalmadı. Proletaryayı bölerek ve bozulmasına yol açarak kapitalist sınıfa daha da büyük siyasal yararlar sağladı. Kautsky bu bozulmayı teşvik ediyor. Militan proletarya arasında uluslararası "bölünmeyi", "kendi" ulusundan oportünistlerle, Südekumlarla *birlik adına* kutsuyor! Ne yazık ki hâlâ eski partilerin birlik belgisinin belli bir ulustan proletaryanın o ulusun burjuvazisiyle "birliği" ve çeşitli uluslardan proletarya arasında *bölünme* olduğunu anlamayanlar var.

- V -

Kautsky'nin "Sosyal-Demokrasi'nin çöküşü" (Cunow'a yanıtının 7. bölümü) üzerine ulaştığı sonuçları içeren 28 Mayıs tarihli *Die Neue Zeit* (s.9) çıktığında yukardaki satırlar yazılmış bulunuyordu. Kautsky sosyal şövenizmi savunan bütün eski safsatalarını ve bir de yenisini ekleyerek şöyle toparlıyor:

"Savaşın yalnızca emperyalist bir savaş olduğu, savaşın başında alması ya emperyalizm ya sosyalizm olduğu, Almanya, Fransa ve pek çok açıdan Britanya'da sosyalist partilerin ve proleter yığınların bir avuç parlamenterin sözlerine bakarak düşüncesizce kendilerini emperyalizmin kucacağına attıkları, sosyalizme ihanet ettikleri ve böylece tarihte örneği görülmemiş bir çöküşe yolaçtıkları doğru değildir."

Yeni bir safsata ve işçilere yeni bir aldatmaca: Arzu buyursanız, savaş "yalnızca" emperyalist bir savaş değildir!

Kautsky savaşın niteliği ve anlamı sorusunda şaşılacak derecede yalpalıyor. Bu parti lideri Basel ve Chemnitz kongrelerinin özlü ve tutum belirleyen kararlarından, hirsızın yeni soygun yaptığı yerden titizlikle uzak durduğu gibi kaçıyor. Şubat 1915'de yazdığı *Ulusal Devlet*, vb. broşüründe Kautsky, "yine de son çözümlenmede" bu savaş "emperyalist bir savaştır" diyordu. (s. 64) Şimdi ise yeni bir şerh düşünüyor: *Yalnızca* emperyalist bir savaş değildir. Başka ne olabilir ki?

Anlaşılan aynı zamanda bir de ulusal bir savaştır! Kautsky bu korkunç sonuca "Plehanofcu" şu sahte diyalektik ile varıyor:

"Bugünkü savaş yalnızca emperyalizmin değil aynı zamanda Rus devriminin de çocuğudur." Daha 1904'de Kautsky, Rus devriminin yeni bir biçim altında Pan-Slavizm'i yeni baştan canlandıracağını önceden görmüştü. "Demokratik Rusya, Avusturya ve Türk Slavlarının ulusal bağımsızlık isteklerini kaçınılmaz olarak körükleyecekti... Sonra da Polonya sorunu keskinleşecekti... Çarlığın çöküşü ile şimdi merkez etrafında duran ögeleri birbirine bağlayan demir halka yokolacağından (Kautsky bu son cümlecisi 1904'deki yazısından aynen alıyor) Avusturya dağılıp parçalanacaktı. Rus devrimi.. Doğu'nun ulusal özelemlerine yeni ve güçlü bir ivme verdi, Asya'nın sorunlarını Avrupa'nın

sorunlarına ekledi. *Bütün bu sorunlar, kendilerini bugünkü savaşta çok kuvvetle hissettiriyor ve proleter yığınlar da dahil, halk yığınlarının psikolojisi açısından canalcı önem kazanıyor. Yöneten sınıflar içinde de emperyalist eğilimler ağırlıktadır.*" (s. 273, italikler Lenin'den-*I.S.*)

Bu da Marksizmi fahişeliğe çevirmenin bir başka örneğidir! "Demokratik bir Rusya" Doğu Avrupa halklarında özgürlük çabası getireceğine göre (bu tartışılmaz bir şeydir), tek bir ulusu bile özgürlüğe kavuşturamayacak, üstelik nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın pek çok ulusu özgürlüğünden edecek olan bugünkü savaş "yalnızca" emperyalist değilmiş. Çarlığın çöküşü Avusturyanın çözülmesi demek olacağına göre, Avusturya'yı yağmalayan ve Avusturya'da yaşayan ulusların ezgisini *katmerleşiren* geçici olarak güçlenmiş bir karşı-devrimci çarlık, demokratik olmayan ulusal yapısına bağlı olarak, "bugünkü savaşa" tamamen emperyalist bir nitelik değil, bir dereceye kadar ulusal bir nitelik veriyormuş. "Yöneten sınıflar" aptal küçük-burjuva ve sindirilmiş köylüleri emperyalist savaşın ulusal amaçları masallarıyla aldattığına göre, bir bilim adamı, "Marksizm" üzerine bir otorite ve İkinci Enternasyonal'in bir temsilcisi olanın da yöneten sınıflar emperyalist eğilimler gösterirken "halk" ve proleter yığınlar "ulusal" özelemler gösteriyor "formülüyle", halkı bu aldatmacanın peşine takmaya bırakın da hakkı olsun.

Diyalektik en güdük ve adi bir

safsataya döndürülüyor!

İçinde bulunduğumuz savaşta ulusal unsur *yalnızca* Sırbistan'ın Avusturya'ya karşı savaşında temsil oluyor. (Bunun da Partimizin Berne Konferansı kararında belirtildiğini ekleyelim.) (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c. 21, s. 159 -*IS.*) Yalnızca Sırbistan'da ve Sırlar arasında milyonları, "halk yığınlarını" saran ve uzun zamandır süren bir ulusal kurtuluş hareketi vardır ve Sırbistan'ın Avusturya'ya karşı bugünkü savaşı bu hareketin "devamıdır". Eğer bu savaş kendi başına bir savaş olsaydı, yani Avrupa'daki genel savaşla, İngiltere ve Rusya'nın bencil ve talancı amaçlarıyla bağlı olmasaydı, Sırp *burjuvazisinin* kazanmasını istemek tüm sosyalistlerin *görevi* olurdu. Bugünkü savaşın ulusal unsuruyla ilgili olarak çıkartılacak tek doğru ve kaçınılmaz olarak varılacak sonuç budur. Ama, şimdi Avusturya burjuvazisi, din sultacıları ve militaristlerinin hizmetine girmiş olan safsatacı Kautsky'nin çıkartmadığı sonuç da budur.

Ayrıca, bilimsel-evrimci yöntemde son söz olan Marksist diyalektik, nesnenin soyutlanarak, yani tek yanıyla ve korkunç saptırmayla, ele alınmasını kapsamaz. Sırbistan-Avusturya savaşındaki ulusal unsurun Avrupa'daki genel savaşta *kayda değer* önemde rolü yoktur ve olamaz. Almanya kazanırsa Belçika'yı, Polonya'nın bir başka parçasını ve belki Fransa'nın bir parçasını gırtlaklayacak. Rusya kazanırsa Galıçya'yı, Polonya'nın bir başka parçasını,

Ermenistan'ı, vb. gırtlaklayacak. Savaş "berabere" biterse eski ulusal ezgi sürecek. Sırbistan için, yani bugünkü savaşta yer alanların belki yüzde biri için, savaş burjuva-kurtuluş hareketinin "siyasetinin devamıdır". Geriye kalan yüzde doksan dokuz için ise savaş emperyalizmin, yani ulusları özgürlüğe kavuşturmak şöyle dursun, onların ancak ırzına geçebilen köhne burjuva siyasetinin devamıdır. Sırbistan'ı "kurtaran" Üçlü İttifak, Sırp'ların özgürlüğünü, Avusturya'yı soymalarına yardım karşılığı olarak İtalya'ya satıyor.

Herkesçe bilinen bu gerçekleri Kautsky oportünistlere kılıf bulmak için yüzü kızarmadan çarpıtıyor. Doğada ya da toplumda "saf" olgu yoktur. Marksist diyalektik bunu böyle öğretiyor. Çünkü diyalektik gösteriyor ki, saflık kavramının bizzat kendisi, nesneyi tüm bütünselliğiyle ve karmaşıklığıyla kavrayamayan insan havsalasının belli bir sıklık ve tek yanlılığına işaret eder. Dünyada "saf" kapitalizm yoktur, olamaz da. Daima karşımıza feodalizm, cehalet ya da başka birşeyle *karışımı* çıkar. Bu nedenle, açık talan amaçlarını "ulusal" anlatımlarla kasıtlı olarak örten emperyalizmin "halk yığınlarını" düpedüz aldatışını tartışırken, savaşın "yalnızca" emperyalist bir savaş olmadığını hatırlayıvereni biri çıkarsa, böyle birisi ya ukala ya da ayrıntı düşkünü, düzenbazın tekidir. Bütün mesele Kautsky'nin, "proleter yığınlar da dahil, halk yığınları" için ulusal kurtuluş sorunları, yönetici sınıflar için ise "emperyalist eğilimler" belirleyici öğelerdir (s. 273) demekle ve bunu "gerçeğin sonsuz çeşitliliğine" sözde diyalektik bir başvuruyla "takviye" etmekle (s. 274), emperyalistlerce halkın aldatılışını *desteklediğidir*. Mutlaka, gerçek sonsuz derecede çeşitlilik taşır. Bu kesinlikle doğrudur! Ama bütün bu çeşitlilik zenginliği içinde iki ana ve temel çizginin varlığı da aynı derecede kesindir: Savaşın nesnel içeriği, emperyalizmin "siyasetinin devamıdır". Yani köhne "Büyük Güçler" burjuvazisinin (ve hükümetlerinin) başka ulusları yağmalamasıdır. Geçerli "öznel" ideoloji de yığınların gözünü bağlamak için yayılan "ulusal" teranelerden oluşur.

Kautsky'nin, "savaşın başında", "solların" durumu emperyalizm ya da sosyalizm arasında bir seçenek olarak gördüklerini iddia eden ve ikide bir tekrarladığı malum safsatasını inceledik. Bu utanmazca bir numaradır. Kautsky, solların *başka* bir seçenek öne sürdüğünü çok iyi bilmektedir. Onlar, parti ya emperyalist yağma ve aldatmacaya ortak olacak ya da devrimci eylemi savunacak ve ona hazırlanacak demişlerdi. Kautsky iyi biliyor ki Almanya'da Solların, onun Südekumlara kulluk ederek yaydığı masalını teşhir edebilmelerinin *tek* engeli sansürdür.

"Proleter yığınlar" ve "bir avuç parlamenter" ilişkisine gelirsek, Kautsky her tarafı dökülen bir itiraz getiriyor:

"Kendimizi kayırmamak için Almanları bir tarafa bırakırsak, Vaillant, Guesde, Hyndman ve Plehanof gibi adamların bir gecede emperyalist olup sosyalizme ihanet ettiklerini kim ciddi olarak iddia edebilir? Parlamenterleri ve yönetim organlarını bir kenara bırakırsak... (Kautsky belli ki Rosa Luxemburg ve Franz Mehring'in çıkarttığı ve içinde

Alman Sosyal-Demokrat Partisi'nin yetkili organlarına, Yürütme Kuruluna, 'Vorstand'a, parti parlamenter grubuna, vb. haklı bir tepkiyle yaklaştıkları *Die Internationale* dergisini ima ediyor)... Kim cesaret edip de bir avuç parlamenterin bir emrinin sınıf-bilinçli dört milyon Alman proleterini yirmidört saatte yüzgeri döndürüp eski amaçlarının tam karşısına geçirmeye yeteceğini söyleyebilir? Bu doğru olsaydı, tabii yalnızca Partimizin değil *yığınların* da çöküşünün kanıtı olurdu. (Kautsky'nin italikleri). Yığınlar böyle belkemişsiz bir koyun sürüsüyseler, biz de bari şimdiden kendimizi defnettirelim." (s. 274)

Siyasal ve bilimsel açıdan, Karl Kautsky, bu büyük otorite, tutumu ve acınası yan çizişler birikimiyle çoktan kendini defnetti. Bunu anlamayan ya da en azından sezemeyenler, sosyalizm açısından bitmişlerdir. Tam da bu nedenle, Mehring, Rosa Luxemburg ve yandaşlarının *Die Internationale*'de Kautsky ve şürekasını alçak yaratıklar olarak ele alan tutumu o koşullarda tek doğru tutumdur.

Düşünün: Savaş hakkında tutum-

larını az çok serbestçe (yani, derhal tutuklanıp kışlalara sürülmeden ya da derhal kurşuna dizilme tehlikesi olmadan) açıklayabilecek *konumda* olan *tek* insan gurubu, "bir avuç parlamenter". (Onlar da oylarında serbesttiler ve bu bir hak olarak vardı, karşı oy da kullanabilirlerdi. Rusya'da bile kimse böyle yaptığı için dayak yememiştir, hatta tutuklanmamıştır), bir avuç bürokrat, gazeteci, vb. idi. Ve şimdi Kautsky kalkmış, oportünizmin taktikleri ve idelajisiyle *bağını* yıllardır kendisinin defalarca yazdığı o toplumsal *katmanın* ihanet ve belkemişsizliğinin kabahatini, asil bir biçimde, *yığınların* üzerine atıyor! Genel olarak bilimsel araştırmanın ve özel olarak da Marksist diyalektik ilk ve en temel kuralı, bir yazarın sosyalist hareketteki *akımlar* arasında - ihanettir diye konuşan, haykırın, velvêle kopartan akımla, hiçbir ihanet görmeyen akım arasında - bugünkü savaşım ile bundan önce *onyıllarca* yürüyen savaşımın *bağını* incelemesini gerektirir. Kautsky ise bu konuda tek kelime söylemiyor. Akımlar ve *eğilimler* sorununun sözünü bile etmek istemiyor. Şimdiye

dek eğilimler vardı ama artık birdenbire hepsi kayboldu! Bugün yalnızca, köleşmiş ruhların hep bir koz olarak çıkardığı, "otoritelerin" çınlayan isimleri var. Bu durumda birbirlerinden ahbapça sözetmek ve birbirlerinin "küçük kabahatlerini" örtbas etmek işlerine geliyor. Kuralı da, sen benim çıkırığımı çevir ben de senin! Bern'de bir seminerde Martov, "hem de Guesde, Plehanof ve Kautsky..." varken "buna nasıl oportünizm denir" diye feryat etti. (Bak. *Sotsial-Demokrat*'ın 36. sayısı)! Akselrod, "Guesde gibi adamları oportünizmle suçlarken daha dikkatli olmalıyız" diye yazıyor. (*Golos*, s.86 ve 87). "Kendimi savunmaya gerek duymuyorum" diye Kautsky'nin sesi Berlin'den yankılanıyor, "ama Vaillant, Guesde, Hyndman ve Plehanof..."! Karşılıklı hayranlık derneğine bakın!

Yazılarında Kautsky, Hyndman'a bile yaltaklanma ve sanki o henüz dün emperyalizmin yanına geçmiş gibi göstermeye çalışan el ayak öper bir gayretkeşlik içindedir. Oysa bizzat *Neue Zeit* ve dünyanın her tarafında tomarla Sosyal-Demokrat gazete, Hyndman'ın emperyalistliğini kaç

İşçinin Sesi'nin 12 Kasım 1979 tarihli 109-110. sayısından:

Bariş savaşını devrim savaşına bağlayalım

Aşağıdaki yazı, Bedir Aydemir yoldaşımızın, menşeviklerle kavganın ortaya çıkmasından sonra *İşçinin Sesi* 'nde yayınlanmış ilk yazısıdır. Yazı, 12 Kasım 1979 tarihli, 109-110 sayılı gazetemizde yayınlandığı zaman Bedir yoldaşımız Türkiye'deydi ve Bariş Derneği'nin sekreterliğini yapıyordu. Kendi yasal adıyla *İşçinin Sesi* gibi yasadışı bir gazeteye kamuoyunda tanınmış bir kişi olarak bu yazıyı yazmıştı. Legal çalışması da legalist değil, komünist özellikler taşıyordu.

*Bedir Aydemir
Türkiye Bariş Derneği
Merkez Yürütme Kurulu Uyesi*

Değerli Dostlar,
Geçtiğimiz haftalarda 100.sayıdan başlayarak, *İşçinin Sesi* gazetesini ve öteki yayınlarınıza (*İşçinin Sesi Yayınları*, 8, 9, 10 ve 11. kitaplar ve *Turkey Today*'ler) topluca inceleme olanağı buldum. Ülkemizde süren devrim savaşının yaşamsal sorunlarının açık tartışması, proletaryanın devrimci bilincinin, ideolojik birliğinin ve devrimci kararlılığının yükselmesine çok önemli katkılarda bulunacaktır. Doğruluğu dünya işçi sınıfı hareketinin tarihsel pratiğinde pek çok kez kanıtlanmış olan bu Leninci yöntemin vazgeçilmez öteki ögesi de kuşkusuz açık eleştiri ve özeleştirmedir.

Bu ilkede bir görüş ayrılığımız olmadığına inandığım için, bir devrimci ve bir barışsever olarak yayınlarınızda önemli saydığım bir eksikliği eleştirmek istiyorum. Yayınlarınızda barış savaşının konularına-yok denecek kadar az yer verilmiş. Yayınlarınızın tümünün Marksçı-Leninici özünü gözönünde bulundurarak (özellikle *Proletarya Enternasyonalizmi*), bunun savaşının genel akışı içinde öne çıkan sorunların yarattığı bir ihmal olduğunu sanıyorum. Ancak, işçi sınıfı üzerinde etkin olmaya çalışan küçük burjuva ve burjuva dünya görüşlerinin tümünün, barış ve devrimci savaş konularında — bilinçli, bilinçsiz — yoğun olarak yarattığı kafa karışıklığı, bu eksikliğin, hiç bir yanlış anlamaya meydan vermeyecek bir biçimde giderilmesini ivedi bir görev durumuna getiriyor.

Barış ve savaş konularındaki genel geçer doğruları savaşın bu aşamasında yinelemek, bilinçli militanlar için usandırıcı olabilir. Ancak, sorunun güncel pratik yönlerine açıklık getirebilmek için, genel teorik yönlerine ilişkin görüşlerinizi ortaya koymakta yarar vardır. Bundan devrimci proletarya ve barışsever yığınlar yarar görecektir.

Bu güncel pratik sorunların çözümlenmesinde belirleyici yönlendirici, (*İşçinin Sesi* 'nde kullanılan bir başlığa benzetme yaparsak) "Barış savaşını devrim savaşına bağlamak" olma-

lıdır. O zaman çözümlenmenin yanıtlayacağı soru "sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimini gerçekleştirmek için öne atılan proletaryanın öncü siyasal örgütü ve onun açık Leninici olması, yaşamın gerçeklerine uyması gereken programı çevresinde emekçi halkı ve geniş yığınları birleştirme savaşında, barış belgisi ne içerikte ve nasıl bir görev görmelidir?" olacaktır. Ancak, tarihsel olarak belirlenmiş ve ulusal ve uluslararası koşulların bir açıklamasını yapmadan sorunu ele almak, sorunu "zaman ve mekan"dan soyutlamak olur ki bu çoktan sona ermiş bir çağın filozoflarına yaraşır bir iştir.

Yayınlarınızda da işlediğiniz gibi, gerçekten tüm güncel siyasal konulara pratik yaşamda (barış savaşının konularını da içinde) ülkemizdeki nesnel koşulların bütününe oluşturduğu özellikleri doğru saptamak belirleyici olmaktadır. Bu özellikler "devrimci durum var mıdır, yok mudur?" sorusuna verilen açık yanıtta anlatımını bulur.

Ben de, gazete sayfalarında bile tartışılan bu soruyu doğru yanıtlama sorumluluğu ile, tarihçilerden öğrenmeye bırakmadan "Türkiye'de devrimci durum vardır" diyorum.

Bu saptama, sanırım barış savaşının güncel sorunlarını tartışabilmemizle yeterince ortak bir zemin sağlamaktadır.

Barış savaşının teorik sorunlarına değinirken, yığınını da hâlâ kendisi kadar cahil sanan "solcu" liderlerin, barış savaşının ideolojik barış da içerdiği veya işçi sınıfının barış anlayışının haklı ve haksız savaş ayrımı gözetmeyen, pasif bir barış anlayışı olduğu yönündeki çarpıtılmalar üzerinde bu kısa mektubumda durmak istemiyorum. Bilinçli işçiler, artık bu çarpıtılmaları kolayca görebiliyor. Üzerinde durmak istediğim, proletarya enternasyonalizmi, ileri demokratik halk devrimi ve barış savaşının ülkemiz devrimci hareketi açısından diyalektik bütünlüğüdür.

Savaş, siyasetin şiddet araçları ile sürdürülmesidir. Herhangi bir savaşın sınıfsal özünü, o savaşa damgasını vuran sınıfların siyasal hedefleri belirler. Şiddet araçları

ise savaşın askersel-teknik yönünü oluşturur. Ülkeler arası savaşlarda, şiddet araçlarına başvuran ülkelerdeki sınıfların sürdürdüğü siyasetler, o sınıfların iç siyasetlerinin devamıdır. Kendi diyalektik mantığı içinde belli dönemlerde — örneğin özellikle bir savaşın akışı içinde — dış siyaset iç siyaset üzerinde egemen olsa bile, yukarıdaki ilişki genel olarak belirleyicidir.

Savaşın, siyasetin şiddet araçları ile sürdürülmesi olduğu gerçeği temel olmakla birlikte, savaşta yer alan sınıfların izlediği siyasetler, savaşa damgasını vuran siyasetler, savaş sırasında değişebilir. Bir emperyalist savaş, işçi sınıfının egemen burjuvaziye karşı utkan bir iç savaşına dönüşebilir.

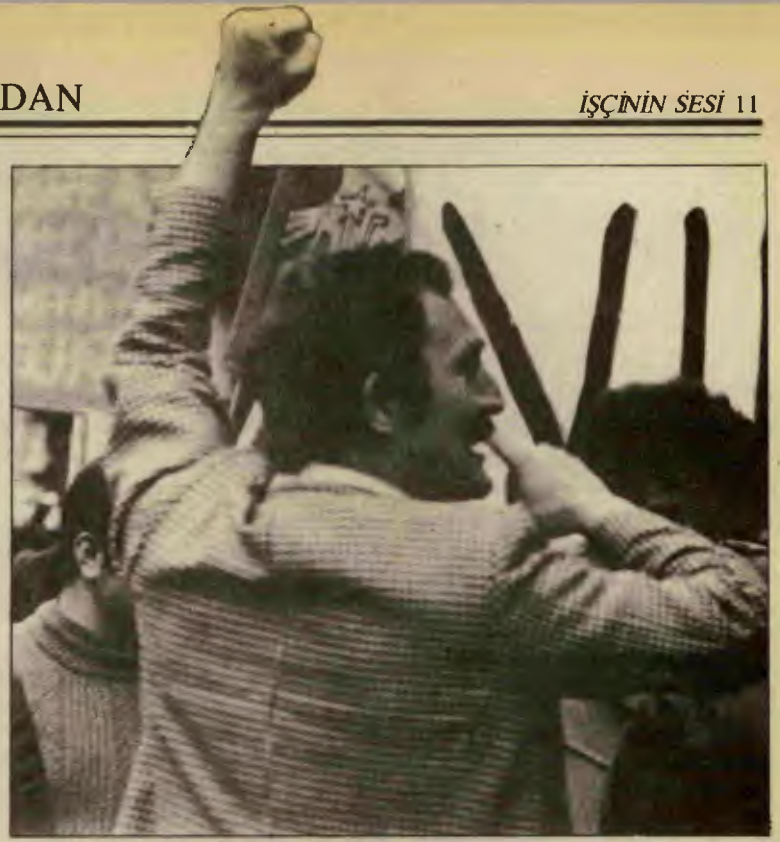
Savaşlar hiç yoktan ortaya çıkmaz. Genel olarak siyaseti sürdürmek için başvuru araçlardaki nitel değişme gerçekleşmeden (şiddet araçlarına geçilmeden) önce bir hazırlık dönemi vardır. Ancak her hazırlık mutlaka savaşla sonuçlanır diye bir kural da yoktur.

Günümüzde gözlenen gerçek, emperyalizmin tüm ideolojik, askersel, ekonomik, diplomatik alanlarda bir savaş hazırlığı içinde olduğudur. Buna karşılık dünya sosyalist sisteminin tüm olanaklarıyla bir savaşı önleme, ancak en kötü durumun ortaya çıkması koşulunda işçi sınıfının tarihsel kazanımlarını korumak için hazırlıklı bulunma çabasında olduğudur.

Emperyalizmin geliştirdiği şiddet araçları ile ulaşmak istediği hedef nedir? Dünya sosyalist sistemine öldürücü bir darbe vurmak. Burada emperyalizmin amaçları ile başvurduğu araçlar arasında diyalektik bir bağ vardır. Silahlanma, modern tekelci sermayenin tümünün, özellikle onun en saldırgan ve serüvenci kesimleri büyük silah tekellerinin ekonomik sorunlarına geçici çözümler getirmektedir.

Emperyalist sistemde iki eğilim vardır: Bunlardan birincisi bütünlüşme, ötekisi ayrışma ve çatışmadır. Belli dönemlerde bunlardan biri ön plana çıkabilir. Dünya sosyalist sisteminin ortaya çıkışı ile bütünlüşme eğilimi güçlenmiştir. (NATO, CENTO vb. gibi). Ancak ayrışma ve çatışma eğilimi de, William Pomeroy'un da değindiği gibi bu girişimleri "fiyasko" ile sonuçlandırmaktadır.

Bilimsel teknolojik devrim askersel-teknik araçları olağanüstü geliştirmiştir. Bunların örgütlenişi tüm dünya gözünde bulundurulur yapılmaktadır. (Dünyada üslerin dağılımı, kitalararası balistik füzeler, uydular vb. gibi). Av tüfeği ile sinek avlanmaz. Emperyalizm bu silahları büyük sorununu, dünya sos-

yalist sistemini yok etme sorununu çözmek için kullanmayı amaçlamaktadır.

Tüm bu saptamalar ışığında diyebiliriz ki, emperyalizmin, içinde tüm dünyanın yok olması olasılığını barındıran bu serüvenci siyasetin önüne set çekmek, proletarya enternasyonalizminin bir gereğidir. Dünya sosyalist sistemi ve dünya halklarının geleceğini korumak için savaşmak gerekir. Barış savaşını emperyalist bir savaşıdır.

Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye kitabında işlediğiniz gibi emperyalist işbölümü bir sistem oluşturmaktadır. Bu işbölümü içindeki ülkeler birbirlerine sayısız siyasal, askersel, ekonomik bağlarla bağlılardır.

Ülkemizde, egemen işbirlikçi tekelsel burjuvaziye karşı savaş emperyalizme karşı savaşla biridir. Devletin baskı araçları emperyalist sistemin bir bütün olarak çıkarlarını korumakla yükümlüdür. Bu sistemi oluşturan

bağlardan önemli biri olan askersel bağı zayıflatmak için verilen savaş, onu kırmak için verilecek ileri demokratik halk devrimi savaşına yığınları hazırlayan genel demokratik bir savaştır. Ülkemiz işçi sınıfının, dünya barışına yapacağı en önemli katkı açıktır ki Türkiye'de devrimi gerçekleştirmektedir.

Bu görev ile güncel devrimci görevlerden biri olarak barış savaşını ulusal ve uluslararası tarihsel nesnel koşulların yarattığı bir diyalektik bütündür. Bilinçli işçiler için, tarihte Rus proletaryasının I. emperyalist paylaşım savaşını, Rus burjuvazisine karşı bir iç savaşa dönüştürerek devrimin utkusuna götürkenki belgelerinden birinin "Barış" olması anlaşılmaz değildir.

Bir kısa mektupta bu konuları ancak bu kadar açabiliyorum. Sanırım konuya genel bir yaklaşımla görevi görebilir. Devrimci selamlar.

1988'e sendikal savaşım siyasallaşma noktasına geldi dayandı

1989 işçilerin savaş yılı olacak

Türkiye işçi sınıfı 1989'a daha bilinçli, daha kararlı girmektedir. İşçi sınıfımız bu yıl hem kendi cephesinde güçlerini daha bir pekiştirecek, hem de burjuva cephesini yerle bir ederek aydınlık günleri eline geçirecektir.

1988 yılı, Türkiye işçi sınıfının savaşımı açısından, 1987 gibi bir sıçrama yılı olmadı. Şanlı Netaş greviyle, deri işçilerinin 124, petrol işçilerinin 63 işyerinde ayağa kalkmasıyla, 1987 yılında burjuvazi de hop oturup hop kalkmıştı. 1987 yılı, işçi sınıfı savaşımı açısından bir sıçrama, bir dönemeç yılı, işgünü kaybı, grevdeki işçi ve greve çıkmış işyeri vb. göstergeler açısından da son 25 yılın en dikkate değer yıllarından biri olmuştur.

1988 yılı geçen yılki dikine yükselişi katlayarak götürmedi ama savaşımın tabanını yaygınlaştırdı. Sınıf savaşımı genişledi. hemen hemen tüm fabrikalarda eylemler kondu, her işçi bir ya da daha fazla eylemin içine girdi. İlk defa gerçekleştirilen ve burjuvazinin "genel grev provası" diye değerlendirdiği yemek boykotu-

na 2 milyon işçi aktif katıldı. Petrol-İş'in grev yasasını protesto amacıyla yaptığı yemek boykotuna Türkiye genelinde 620 işyerinde 80 bin işçi katıldı.

Değişik ve yaygın eylem türleri 1988 yılı işçi hareketinin önemli bir özelliği oldu. Açlık grevleri, ölüm oruçları, yemek boykotları, işyerine topluca yürüyerek gelme ve işyerinden topluca ayrılma, servis otobüslerine binmeme, çıplak ayakla yürüyüş, alkışlı protesto, sakal bırakma, saç kazıtma, topluca viziteye çıkarak üretim düşürme... vb. türden eylemler işçiler tarafından yaygın bir biçimde kullanıldı.

1988 yılının ikinci bir özelliği işçilerin sendikal demokrasi savaşımında attığı adımdır. Bu, kendisini daha çok sendika yönetimlerinin yaptığı başarısız toplu sözleşmelere tepki gös-

terme, sendika yönetimlerine kafa tutma biçiminde gösterdi.

Harb-İş sendikasına üye 4550 işçi, 18 NATO üssünde tam greve çıkılacağı an sendika yönetiminin toplu sözleşmeyi bağlamasına karşı tepki gösterdi. Harb-İş genel başkanı Kenan Durukan'ın resmini yaktı.

Yine 45 bin maden işçisi, ikide bir sendika binasını bastı ve Genel Maden-İş yönetiminin bir gecede toplu sözleşme imzalamasını "bizi sattılar" diyerek tepkiyle karşıladı.

Bağımsız Otomobil-İş yönetiminin bile karşılaştığı en büyük sorun tabanla uyum sağlayamamak oldu. Birlik konusunda olduğu gibi, ona bağlı olarak gelişen yetki sorununda da aldığı olumsuz kararlara ve tutumlara işçiler sert tepki gösterdiler. Özellikle bazı yöneticiler birçok mevziyi terketmek zorunda kalıyorlar.

1988 yılında işçiler, büyük bir yetişkinlik ve uyanıklıkla, sendikal birliğe ters düşmeden sendika yönetimlerine karşı savaşım verdiler. Savaşım, geçen yılın

birikimiyle, 1989 yılında işçilerin kazanmasıyla sonuçlanacak, sınıfı temsil edemeyen, savaşımı ilerletemeyen sendika yöneticileri şapkalarını alıp birer-ikişer gitmek zorunda kalacaklardır.

1988 yılının üçüncü ve en önemli özelliği sendikal savaşımın siyasallaşma noktasına gelip dayanmasıdır. Belirli bir duraklama olmasının, 1988 yılının, 1987'deki dikine yükselişi göstermemesinin önemli bir nedeni budur. Yani duraklama oldu ama nedeni gerileme değil ilerlemeydi.

Hatırlanacağı gibi Türk-İş'in aldığı eylem kararları aşama aşama yükseltilerek uygulanacaktı. Türk-İş'in aldığı kararların yükseltilerek uygulanması, hızlı bir siyasallaşmayı içinde sürükleyip getiriyordu. Bu durum burjuvaziyi korkuttu. Ayaklanmayla mı, barikat savaşlarıyla mı, yoksa iç savaşla mı, neyle sonuçlanacağı belli olmayan bu kararların askıya alınması sağlandı.

İşçi sınıfımız açısından da başka bir sorun vardı. Bir ayaklanmaya, barikat savaşlarına, en

azından bir genel greve öncülük edebilecek siyasal örgütlenmeden yoksundu. Bu nedenle, 1988 yılında işçi sınıfımız varolan savaşımı yaygınlaştırmaya, bu süre içinde siyasal örgütlenme boşluğunu gidermeye çalıştı.

Kısacası 1988'deki göreceli durgunluk, 1987'de dik bir biçimde yükselen sınıf savaşımının bir devamıydı. Geri değil ileri bir nedenden kaynaklanıyordu. 1989 yılı işçi sınıfının bu tıkanıklığı aşacağı bir yıl olacaktır.

Yeniyl yeni toplu sözleşmeleri gündeme getiriyor. Enflasyonun gündemden hiç kalkmadığı, yüzde yüzleri aşmaya başladığı Türkiye'de işçi temsilcileriyle, işveren temsilcileri boğaz boğaza bir pazarlığa oturmak zorunda kalacaktır. Ve üstelik de 1989 sendikaların kongre yılıdır.

Türkiye işçi sınıfı 1989'a daha bilinçli, daha kararlı girmektedir. İşçi sınıfımız bu yıl hem kendi cephesinde güçlerini daha bir pekiştirecek, hem de burjuva cephesini yerle bir ederek aydınlık günleri eline geçirecektir.

Sözleşmeli personel kararnamesinin iptalinden sonra süper emeklilik de iptal oldu

zeniyorlar ama b ceremiyorlar

Enflasyonla, pahalılık ve düşük ücretle halkı çaresiz duruma düşürüp bundan faydalanmaya çalışan burjuvazinin kurtarıcı çözümler gibi ortaya sürdüğü sahtekarlıkların ömrü fazla sürmüyor.

Özal Hükümeti, KİT'lerin ekonomideki işlevlerini yerine getiremedikleri, devlete yük oldukları ve bu kuruluşların yeniden düzenlenmesi vb. gerekçelerle, 8 Haziran 1984 tarihinde 233 sayılı kanun hükmünde kararname (KHK) ile sözleşmeli personel uygulamasını yürürlüğe koymuştu.

Sözleşmeli personele ilk tepki Hava-İş sendikası geldi. 16 Aralık 1987 tarihinde Antalya İstasyon Müdürlüğü'nde çalışan 16 işçinin sözleşmeli personel kapsamına giremeyeceğini belirten Hava-İş mahkemeye başvurdu. Sendika İstanbul 5. İş Mahkemesi'nde ikinci bir dava daha açtı. Sözleşmeli çalışan personelin işçi sayılması gereğinden hareket eden sendika 233 sayılı kararnamenin, Anayasa'nın 128. maddesinin 1. ve 2. fıkralarına ve 132. maddesine aykırılığını savundu. Bu arada sendika THY'da çalışan sözleşmeli personelin toplu sözleşmeden yararlanmaları için İstanbul 3. İş Mahkemesi'nde yeni bir dava daha açtı.

Sözleşmeliye iptal

Türk-İş'e bağlı Hava-İş sendikasının bu girişimleri nihayet burjuva muhalefeti de harekete geçirebildi. SHP Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu. Anayasa Mahkemesi, karar altı ay sonra yürürlüğe girmek üzere sözleşmeli personel kararnamesini 21 Aralık 1988 tarihinde iptal etti.

Özal Hükümeti böyle bir oyunla kısa erimde o günkü

ücretlere oranla yüksek bir ödemeye sendikaları bölmeyi, işçileri sendikasızlaştırmayı ve ayrıcalıklı bir tabaka yaratmayı düşünmüştü. KİT'lerdeki işçiler biraz sözleşmeli personelin ne olduğunu anlayamadan, biraz da ilk başta ücretin cazipliğinden, ama en çok da zorunlu olarak, kendilerini sözleşmeli personel statüsü içinde buldu. Ama Türkiye'nin ekonomik dalgalanması, enflasyonun günden güne büyümesi burjuvazinin hesabını kısa bir sürede boşa çıkardı. Verdiği ayrıcalığı karşılayamaz hale geldi. Üç buçuk yıllık bir sürede sendikalı işçilerin aldığı ücret sözleşmeli personel ücretini geçecek boyutlara ulaştı.

Sözleşmeli personelin iptal edilmesiyle savaşım bitmiş değildir. Ne kadar olduğu kesin bilinmemesine karşın bu statüde 200 bine yakın bir işçi kesimi vardır. Bunlar şimdi yasa karşısında ne işçidir, ne de memurdur. Ne olacaklarına henüz burjuvazi de karar verememiştir.

Kararnamenin iptal edilmesine rağmen bir yandan da TCDD'de, Deniz İşletmeleri gibi KİT'lerde gazete ilanlarıyla hâlâ sözleşmeli personel alınıyor, çalışmakta olanlar da tehditlerle sözleşmeli olmaya zorlanıyor.

Süper emeklilik de iptal oldu

Özal hükümeti sözleşmeli personel konusundaki anlayışıyla 1987 yılında bu sefer de süper emekliliği ortaya sürmüştü. Süper emeklilikten yararlanabilmek için

bir işçinin 1987 yılında 4.200.000TL ödemesi gerekiyordu. Bu rakam 1988 yılında 5.050.000TL oldu. Süper emeklilikten yararlanabilmek için tanıyan süre içinde 62 bin kişi Özal'ın dayatmış olduğu miktarı ödedi.

Özal'ın televizyonda "hükümette egemen olan 'devrimci ruhun' yeni bir işareti olarak" değerlendirdiği süper emeklilik, bir sürü gürlüyle birlikte 1988'in son ayında Anayasa Mahkemesi'nce iptal edildi. Bu iptalden sonra hükümet yeni formüller aramaya başladı. Çalışma bakanı İmren Aykut ise tam bir utanmazlık içinde, "eğer süper emek-

lilik için yatırılan 4 milyon 200 bin lirayı bankaya faize verselerdi elde edecekleri para süper emeklilikten sağlanan faydadan daha fazla olmayacaktı" dedi.

Burjuva devleti bugün işçi kesimine, emekçi halka tam bir soyguncu gibi yaklaşıyor. Nasıl yaparsam cebindeki parayı alırım, nasıl dolaplar çevirirsem halkı kafeslerim diye hareket ediyor.

Sözleşmeli personelde olduğu gibi, süper emeklilik de burjuvazinin süper sahtekarlıklarından biridir. Enflasyonla, pahalılık ve düşük ücretle halkı çaresiz duruma düşürüp bundan faydalanmaya çalışan burjuvazinin kur-

tarıcı çözümler gibi ortaya sürdüğü sahtekarlıkların ömrü fazla sürmüyor. Emekçi halk bu oyunlar karşısında egemen sınıf burjuvaziyeye karşı savaşımını daha sıkı örüyor.

Burjuvazinin bu oyunlarına karşı hem işçilerin hem de onun temsilcileri olan sendikaların üzerine büyük görevler düşüyor.

Yalnızca bunlara karşı değil, burjuvazinin yenilik gibi ortaya süreceği her yeni dolandırıcılığa karşı sendikaların uyanık olması ve yığınları sendikalı, toplu sözleşmeli savaşım içinde örgütleyip hazırlaması gerekmektedir.

Sayfayı hazırlayan:
Mehmet Erenler

Türkiye'de yapılmak istenen birlik çığırkanlığı karşısında hatırlatılması gereken basit bir soru:

Kimlerle nasıl bir birlik?

“İşimiz, keşmekeş ve ilkesiz yasallık akıntısında yüzmek değil, tüm canlı unsurları yasadışı parti çevresinde giderek guruplandırmak için her yasal olanağı kullanmaktır. Belgimiz şudur: Yığınların devrimci savaşına kuşku ve kayıtsızlık tohumları ekmek, hatta onu doğrudan engellemek için yasallığı yanlış kullananlarla barış yok!”

Türkiye sol hareketine baktığımızda ortada yoğun bir ideolojik karmaşa, parçalanma ve bunlara kaçınılmaz olarak eşlik eden birlik çağrıları görüyoruz.

3 Haziran 1907'de karşı devrimci Stolipin darbesi Rusya'yı gerici dönemine soktu. İşçi hareketi 1912'de yeniden yükseğe geçtiğinde, bugün ülkemizde olana benzer bir durum, Rusya'da da vardı.

Bu sayfamızda Lenin'in o dönemde yazdığı iki yazıyı veriyoruz. Birinci yazının kaynağı *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, cilt 18, sayfa 450-454, ikinci yazının ise cilt 20, sayfa 230-232'dir.

Her iki yazı da burjuvazinin koyduğu yasal sınırlar içinde açık, yasal işçi partisi aldatmacasının yanlışlığını çok iyi göstermektedir. Yasal olanakların burjuvazinin koyduğu sınırlara sıkışarak kullanılamayacağını, ancak işçi hareketinin devrimci kabarışıyla kullanılabileceğini belirtmektedir. Özellikle ikinci yazı yasal olanaklardan, ideolojik taviz vermeden yararlanmaya güzel bir örnektir.

Yazılardan birincisi gizlilik nedeniyle “Şubat 1913 Toplantısı” olarak duyurulan, gerçekte 26 Aralık 1912-1 Ocak 1913 tarihleri arasında Polonya'da Cracow'da yapılan MK'nın örgüt yöneticileriyle toplantının duyurusunun ilgili bölümüdür. Lenin'in yazdığı duyuru hem ülkenin o günkü genel durumunu, hem de birlik konusundaki tavrı çok güzel açıklamaktadır. Bugün ülkemizde olan durumla benzerlikler gerçekten çarpıcıdır.

İkinci yazıyı ise Lenin Bolşeviklerin yasal olarak çıkardığı

günlük *Put Pravdy* gazetesinin 59. sayısında 12 Nisan 1914 tarihinde yayınlamıştır. “Birlik” adlı bu yazı, Marksist-Leninistlerin birlikten ne anladıklarını, kiminle, nasıl bir birlik yapılabileceğini, kiminle yapılmayacağını belirtmektedir. Bu yazıyı çok az kısaltarak yayınlıyoruz.

RSDİP Merkez Komitesi Şubat 1913 Cracow Toplantısı Duyurusu'ndan

1912'de proletaryanın devrimci yükselişi, demokratların tavrındaki genel değişikliğin ana nedeniydü. Hem Dördüncü Duma seçimlerinde, hem de Marksist teorinin en azından temel noktalarını yayan yasal bir işçi sınıfı basınının kurulmasında Sosyal-Demokratlar (komünistler-İ.S.) önemli zaferler kazandılar. Yığınların açık devrimci savaşının tüm sosyal ve siyasal durumu değiştirmesi nedeniyle, Çar hükümeti bu kazanımları engelleyemedi. Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi (RSDİP) bir yandan Kara Yüzler Duma'sının platformundan, basit bir Yeşilay derneğine kadar tüm “yasal olanakları”, inatçı, ardıcıl ve sistemli bir çalışmayla kullandı. Öte yandan, 3 Haziran “yasallığı”na değil, yükselen devrime yaslanarak düşünülen ve alınan parti kararları ışığında tüm çalışmasını yığınlar içinde yapanın, parti üyeliği sıfatına layık olduğunu bir an bile unutmadı.

Hedefimiz, 1908-1911 döneminden kalan düzensizlik ve çözülmeye yenilmek değil, ona

karşı savaşmaktır. İşimiz, keşmekeş ve ilkesiz yasallık akıntısında yüzmek değil, tüm canlı unsurları yasadışı parti çevresinde giderek guruplandırmak için her yasal olanağı kullanmaktır. Belgimiz şudur: Yığınların devrimci savaşına kuşku ve kayıtsızlık tohumları ekmek, hatta onu doğrudan engellemek için yasallığı yanlış kullananlarla barış yok!

İstemlerimizin gerçekleşmesini, onları geri çekerek, programımızı güdükleştirerek ya da Çarlık altında kolay anayasa reformları için yanılıcı sözler verip aydınlanmamış insanları kazanma taktiklerini uygulayarak sağlayamayız. Ancak anayasal hayallerin yanlışlığı ve tutarlı bir demokrasi bilinciyle yığınları eğiterek sağlayabiliriz. Bunun garantisi en ileri sınıfın, proletaryanın devrimci örgütlenmesinde ve yığınların büyük devrimci coşkusundadır.

Azgın karşı-devrim dönemi, bize, ideolojik düzensizlik ve kargaşa, işçi sınıfı hareketinin birçok merkezinde örgütsel çözüme, ilkel yöntemler, bazıları için partiden zorunlu ayrılık, bazılarında da devrimin buyruklarını koruyan ve devrimci taktikleri ilerleten “yeraltı”nı hor gören hatta ona karşı kötü niyetli bir tavır mirası bıraktı. Likidatörlerin Sosyal-Demokrat Parti'den ayrılmaları, hemen hemen soyutlanmış olmaları, bazı durumlarda Sosyal-Demokrat (Komünist-İ.S.) ilkelere kopmaları, Rus olmayan Sosyal-Demokrat (Komünist-İ.S.) örgütlerin çözülmelerinin hepsi, *birlik* istemine en üst derecede önem kazandı.

Sosyal-Demokrat (Komünist-İ.S.) proletaryanın birliği utku için gerekli bir koşuldur.

Sosyal-Demokrat (Komünist-İ.S.) proletaryanın birliği, *onun* partisinin, RSDİP'nin birliği olmadan olanaksızdır.

Bu noktada, yasadışı bir partiye gereksinim konusunu — yalnızca sözde değil gerçekte de

— bağlamadan, birlik konusunu bağlayamayız. Kim ki, birlikten bahseder ve “açık işçi partisi” önerir, kendini ve işçileri aldatıyordur. Kim ki, birlikten bahseder ve bu konunun yasallık sınırları içinde bağlanabileceğini, çözülebileceğini ya da en azından ileri sürülebileceğini söyler kendini ve işçileri aldatıyordur.

Birlik sorununu çözecek şey, kesinlikle, yasal basında anlamsız sözler gevelemek ya da kimi küçük “dağınık” aydın guruplarıyla anlaşmalar ya da yurt dışında pazarlık diplomasisi yürütmek değildir. Yalnızca, RSDİP'nin tüm işçi üyelerinin bütünsel yasadışı bir örgütte gerçek *kaynaşması* ve yerel düzeyde *birleşmesidir*.

İşçiler, alttan, kendi kendilerine birlik sorununun çözülmesinde tek ciddi ve gerçekçi çözüme başlamışlardır. Bu toplantı, tüm Sosyal-Demokratları (Komünistleri-İ.S.) aynı yolu izlemeye çağırır.

Sosyal-Demokrat (Komünist-İ.S.) işçiler her yerde fabrika hücreleri ve komiteleri, bölge ve il gurupları, *her çeşit* yasal kurumda Sosyal-Demokrat (Komünist-İ.S.) örgütler vb. biçiminde RSDİP'nin yasadışı örgütlerini yeniden kuruyorlar. Kendi kendini güçsüz kişiler konumuna mahkum etmek istemeyen herkes bu örgütlere katılmalıdır. Bu örgütlerde yasadışı partiyi tanımak ve yığınların devrimci savaşına destek vermek işçilerin bizzat kendi denetimleri altında olmaktadır.

Birlik

Kendini “fraksiyon dışı” ilan eden *Borba* dergisinin ilk üç sayısı St. Petersburg'da çıktı. Derginin ana çizgisi birlik önermektedir.

Kimlerle birlik? *Likidatörlerle!*

Borba'nın son sayısında *likidatörlerle birliği* savunan iki yazı var.

Birinci yazı, geçenlerde *likidatör* bir dergide şunları yazan, meşhur *likidatör* Y. Larin'e aittir:

“Kapitalist gelişmenin yolu mutlakiyetçi artıklardan devrimsiz temizlenecektir... Acil görev... geniş çevreleri, işçi sınıfının ‘devrim’ ve ‘devrime hazırlık’ için örgütlenmesi fikriyle aşılması...”

Aynı *likidatör* *Borba*'da birlik çağrısı yapmakta ve birliğin *federasyon* biçimini almasını önermektedir.

Federasyon eşit hakları olan örgütler arasında anlaşma gerektirir. Böylece Larin, işçi sınıfının taktikleri konusunda, işçilerin “sınırlanmamış belgiler”ini savunan ezici çoğunluğunu, görüşleri hemen hemen yukarıdaki alıntıyla çakışan önemsiz *likidatör* guruplarla *eşit* temele koymaktadır. *Likidatör* Larin'in kur naz planına göre, işçilerin çoğunluğu, *Severnaya Raboçaya Gazeta*'daki *likidatör*lerden izin almadan adım atma hakkından mahrum olacaktır.

İşçiler *likidatör*leri reddetmişlerdir. Ancak şimdi *likidatör*ler *Larin*'in planına göre, *likidatör*ler federasyon yoluyla yeniden önder konumuna geçeceklerdir. Böylece Larin'in önerdiği federasyon, işçi sınıfı hareketinin reddettiği *likidatör*lerin iradesini işçilere dayatmak için yeni bir girişimdir. *Likidatör*ler şöyle mantık yürütüyorlar: Hırsızlığı kapıdan yapamadık, öyleyse pencereden çalarız. Gerçekte işçilerin çoğunluğunun iradesinin çiğnenmesi demek olan “federasyon yoluyla birlik” çağrısı yaparız.

Borba'nın editörleri *Larin*'le aynı fikirde değildiler. Federasyon, yani *likidatör*lerle Marksistler arasında adım adım anlaşma, onlara yeterli gelmemektedir.

Onların istediği *likidatör*lerle anlaşma değil, “taktikler konusunda ortak kararlar temelinde” yeni bir kaynaşmadır. Bu da *Put Pravdy*'nin taktik çizgisi etrafında toplanan işçilerin ezici çoğunluğunun, *likidatör*lerle ortak taktikler uğruna kendi kararlarını *terketmesi* demektir.

(...)

Borba'daki uzlaşmacılar, işçilerin çoğunluğunun net iradesinin, *likidatör*lerle eşitlik sağlamak uğruna çiğnenmesine *birlik* diyorlar.

Oysa bu, birlik değil, birliğin, işçilerin iradesinin tepilmesi.

Marksist işçilerin birlik dediği bu değildir.

Liberal-işçi siyasetçilerle, işçi sınıfı hareketinin bozguncularıyla, işçilerin iradesini reddedenerle, federal ya da başka türlü bir birlik olamaz. *Likidatör*lerden bağımsız ve ayrı olarak, tüm tutarlı Marksistler, Marksist yapıyı ve sınırlanmamış belgeleri savunular arasında birlik olabilir ve olmalıdır.

Birlik büyük birşey ve büyük bir belgidir. Ancak işçilerin davasının gereksinimi, Marksistlerle, Marksistlerin arasına birlik değil, Marksistlerin birliğidir.

Birlik konusunda konuşan herkese sormalıyız: Kimlerle birlik? *Likidatör*lerle mi? Eğer öyleyse birbirimizle yapacak hiçbir şeyimiz yoktur.

Yok ama gerçek bir Marksist birlik söz konusuysa şöyle deriz: *Pravdacı* gazetelerin çıkmaya başlamasından beri, biz Marksizmin tüm güçlerinin birliğini, tabanda, pratik eylemlerde birliği savunuyoruz.

*Likidatör*lere göz kırpmak, örgüt yıkıcısı guruplarla diplomatik pazarlıklar yok! Tüm çabamızı Marksist işçileri Marksist belgeler ve yapı çevresinde toplamaya yoğunlaştıralım. Sınıf bilinçli işçiler, onlara *likidatör*lerin iradesini dayatma çabalarına bir suç olarak bakacaklardır. Aynı zamanda gerçek Marksist güçlerin parçalanmasını da suç olarak göreceklerdir.

Birliğin temeli sınıf disiplinini, çoğunluğun iradesini ve çoğunlukla birlikte hareket etmeyi kabul etmektir. İşçileri bu tür birliğe, böyle bir disipline ve birlikte harekete çağırmaktan hiçbir zaman yorulmayacağız.

İŞÇİNİN SESİ
Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 513 London, N16 5QB ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulundadır. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Yolumuz işçi sınıfının yoludur

Merhaba, Sizlere 11 Aralık'ta yapılan bir fakülte birim dernek toplantısı hakkında bilgi vermek için yazıyorum. Genel kurulu yaptıktan sonra aradan 7-8 ay geçtiği halde ilk defa düzenli ve yığınsal bir toplantı yapmayı sağladık.

Toplantının ilk gündem maddesini, derneğimizin şu ana kadar yaptığı ve daha çok da yapamadığı işler oluşturdu. Burada gündeme dernek yönetim kurulunun özeleştirisi vermesi geldi. Bundan sonra, eleştiri ve özeleştirisinin biçim ve yöntemi üzerine, benim de yürekten katıldığım bir konuşma yapıldı. Bu mekanizmanın demokratik işleyişe sahip örgütler için çok önemli olduğunu düşünüyorum. Çünkü bu mekanizmayı, sadece yorumlayan değil, dönüştüren eylemci bir anlayışın taşıyıcıları olan devrimci gençler için, birbirimize güven ortamı sağlamanın ve eylem birliği yapabilmemizin koşullarından birisi olarak görüyorum.

Toplantının diğer belli başlı gündem maddesini birim komisyon seçimleri oluşturdu. Birimlerde çalışmak isteyenler belirlendi. Aktif katılımı ve çalışmayı sağlamak ve faaliyetlerin devrimci anlayışın gerektirdiği biçim ve doğrultuda yürütülmesi noktasından hareketle aynı düşünceyi benimseyen arkadaşlarla komisyonlara katılımda yoğunlaştık.

Devrimci gençliğin yolu işçi sınıfının devrimci yoludur! Hepimize selam ve sevgiler.

M.Ateş, İstanbul

TBKP reklamlarındaki isim listelerine inanmayın

Merhaba yoldaşlar, Geçen gün, devrimci geçinen, devrimci bir ideolojiye sahibim diyenlerin maskesi bir kez daha düştü ve TBKP'nin

siyasal anlayışı gerçek yüzünü bir daha gösterdi. Marksizm-Leninizmle bağdaşmayan ve bunu, istemese de, ideolojik ve pratik düzeyde her zaman gösteren TBKP anlayışı bireyleri de bozuyor, çürütüyor. Bu düşüncenin halen savunucularından olan bir arkadaş, yurtdışından ülkeye dönecek siyasi göçmenler için kamuoyuna duyuru yapacaklarını söyledi ve benim de ismini yazdırıp yazdıramayacağını sordu. Yanıtım elbette hayır oldu. TBKP'nin ideoloji ve düşünce şeklini hiçbir şekilde desteklemeyeceğimi belirttim.

Bu konuşmaya rağmen öteki gün gazetede duyuruda ismimin yazılmış olduğunu görünce olay çok ciddi boyutlara tırmandı. Ama bu olay bana çok önemli bir noktayı bir kez daha hatırlattı: Devrimci bir mücadelenin, işçi sınıfı yolundaki mücadelenin, resmi anlayışa karşı verilen mücadeleden ayrı düşünülemediğini.

En içten selamlarımla,
Bir yoldaş, İstanbul

Halk kuyrukçuları saymıyor

Halkın alım gücü eskiye göre çok düşmüş durumda.

Hırsızlık artık yüz kızartıcı suç olmaktan çıkmış durumda. Çaresiz kalmış da yapmış anlayışı yaygın.

Üçyüz haneli yakın çevremde, benim bildiğim, onun üzerinde kadın para karşılığı vücudunu satıyor.

12 Eylül öncesine göre ırkçılarda önemli azalma var. Buna karşın dincilerde azalma olmadı. Bu da dincilerin devlet kanalıyla eskiye oranla daha fazla yardım-destek gördüğünden olsa gerek. Yalnız halkımız bunlara da ilgi göstermiyor. Örneğin, mahallemizde 12 Eylül öncesine göre uyanış çok fazla. Halkımız artık roman yerine bilimsel kitap okumayı yeğliyor. TBKP'lilere önder gözüyle bakılmıyor. Halkımız kararlı tutumda olanları sayıyor, onlara inanıyor.

Yalçın İçli, İstanbul

1989 hepimize kutlu olsun

İşçinin Sesi çalışanlarına, Beş bini aştınız. Yeni yılda onbinlere tırmanacağınıza inanıyoruz. Tüm çalışanlara mutlu yeni yıllar.
TKP İstanbul Bölge Komitesi

* * *

Sevgili yoldaşlar,

Küba Devrimi 30 yaşında

Ya komünizm ya ölüm!

Emperyalizmin lideri ABD'nin arka bahçesinde, ABD kıyılarından 150 kilometre ötede, emperyalizmin dev gücünün varlığına rağmen gerçekleşen Küba Devrimi 30 yaşında.

Küba Devrimi, bir avuç inançlı, kararlı devrimcinin doludizgin savaşa girmesiyle başladı. Bu devrimci aydınlar, giderek milyonların gönlünü kazandılar, emekçi halkın enerjisini devrim hedefine yönelttiler. Böylece onu gerçek bir halk devrimine büyüttüler. Devrim ertesinde içinde yaşadığımız çağa damgasını vuran "ya emperyalizm ya sosyalizm" sorusunu sosyalizmden yana yanıtladılar, komünistleştirdiler.

Kübalı komünistler, uzun yıllardır dogmatizmden uzak, inançlı, coşkulu ve kararlı proleter enternasyonalist tutumlarıyla yalnız Latin Amerika'nın değil tüm dünyanın komünistlerine, devrimcilerine örnek oluyorlar.

Bugün de, büyük ölçüde kendi ülkelerinin nesnel konumundan kaynaklanan elverişsiz koşullara, Gorbaçov ihanetinin yarattığı tüm olumsuz etkilere,

üzerlerindeki ağır basınca rağmen devrimci Marksizmin sancığını yükseklerde dalgalandırmada kararlı olduklarını ilan ediyorlar. Küba Komünist Partisi genel sekreteri Fidel Kastro, devrimin ideolojik yanını koruyacaklarını, bunun tek yolunun da Marksizme sık sık sıkıya sarılmak olduğunu söylüyor.

Kastro, devrimin 30. yıldönümü dolayısıyla yaptığı konuşmada şunları söylüyor:

"Bugün her zamankinden daha çok inançla söylüyoruz: Ya komünizm ya ölüm!"

Dünya komünist hareketinin artık sosyal demokratlaştığı günümüzde, Kübalı komünistlerin bütün olumsuzluklara göğüs gererek devrimci Marksizmin değerlerine böyle sıkı sıkıya sarılmalarını coşkuyla, sevinçle karşılıyoruz.

Türkiyeli komünistler olarak Küba Devriminin 30. yıldönümünde Küba Komünist Partisini, Küba işçi sınıfını sıcak yoldaşça duygularla selamlıyoruz.

Ya komünizm, ya ölüm!

Yeni yıla girerken dünyanın en güzel duygusu olan yoldaşlık duygusuyla sizi kucaklar, kavgamızda başarılar dileriz.

Kazanacağız, kazanmak zorundayız.
TKP İstanbul Bölge Komitesi

* * *

Sevgili yoldaşlar, Yeni yılınızı en içten duygularımızla ve tüm sıcaklığımızla kutlarken, 1989 yılının partimizin devrimci yolunda atılım, ilerleme yılı olacağına inancımızı bir kez daha belirtiriz.

TKP, Türkiye işçi sınıfının partisidir!
İstanbul'dan üç yoldaş

Yeni yıla merhaba

Merhaba yarınlar için savaş veren her yoldaş! Merhaba umudu yarınlarda gören o

savaşkan insanlara.

Hepimize, sırf Türkiyeli değil, dünyalı her militana candan merhaba.

Hepimizin yeni yılı kutlu olsun.

Çalışmalarımızda başarılar.

Saygılarımla.
D.İ.K.(2), Kadir Budak

Mücadelemiz sürecektir

Sevgili yoldaşlarım,

Yeni yılınızı kutlar, başarılar dilerim.

Yeni yılın, daha doğrusu akan zamanın bizlerin lehine aktığını (tabii bu bizlerin yürüteceği amansız mücadeleye bağlı ki bizler de bunu yapacağız) gözliyoruz.

Hepinize selamlar.

D.İ.K., Yalçın İçli

Sınıfa, sempatzana, kendine güven!

OKUYUCU YOLDAŞ

İşçinin Sesi'ni daha güçlü çıkartabilmek, fabrikalarla, işyerleriyle, işçi semtleriyle olan bağını derinleştirip güçlendirmek, deneyimlerinizden çıkan dersleri tüm harekete daha iyi ve daha etkili ulaştırabilmek için gazetenizi yazılarınızla, haberlerinizle, çektiğiniz ya da topladığınız fotoğraflarla besleyin.

İşçinin Sesi çalışanları

İŞÇİNİN SESİ
devrim için savaşanların sesidir!
ABONE OL! ABONE BUL!

